

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVI. Lapkritis — November 10, 1971 Nr. 84

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RIMTIES VALANDA

SKUBIAI REIKALINGAS APVAIZDOS ĮSIKIŠIMAS

"Apvaizda yra ypatingai maloni vaikams, girtiesiems ir ... Jungtinėms Amerikos Valstybėms" — prieš šimtą metų rašė Bismarckas. Iš tikro dažnai reikia stebėtis kaip tos trys kategorijos žmonių lieka visdėlio gyvos ir sveikos. Ar tai tik atsitiktinė laimė ar iš tikro Apvaizdos pirštas — klausimas be abejo tik teoriškos reikšmės, nors ir labai aktualus. Skaitant laikraščius sunku nusikratyti išpuodžio kaip tik dabar — mūsų gyvenamu momentu — amerikiečiai iš tikro turi turėti nepaprastą laimę ar Apvaizdą savo pusėje.

Pavyzdžiui, Joseph Alsop visai logiškai sam-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

protauja, kad sovietai šiuo metu kariškai yra taip stiprūs, kad jie gali daryti tai, kas iki šiol buvo laikoma neįmanoma. Jie galėtų, jei panorėtų, griebtis preventyvinio karo žygių prieš Raudonąją Kiniją, kad sunaikintų jos atominį potencialą. Ir jei jie tai padarytų, — "no sane person can suppose this country will do anything but wail and wring hands" — teigia Alsopas. Su kuo reikia sutikti, turint galvoje nūdienės nuotaikas šiame krašte.

Blogiau, kad rankų grežimu ir verkšlenimu bus pasitenkinta ir kitais atvejais Europoje ir Artimuosiuose Rytuose, nes JAV tik tada išdrįs pavartoti savo atominį ginklą, jei būtų tik pačios savo teritorijoje užpultos.

Jei bendromis amerikiečių — sovietų pastangomis ir spaudimu bus vėl atidarytas Suez kanalas, Maskvos laivynas, kuris dabar Indijos vandenyną pasiekia tik iš Vladivostoko, galės tą patį greičiau padaryti iš Odesos. O ten atsiddręs jis galės kontroliuoti naftos pristatymą ir Vakarų Europai ir Japonijai.

Ypatingai sovietų pozicijos ten sustiprėtų, jei Indijos — Pakistano konfliktas išsivystytų į karą, kurio keistu sutapimu nori ir indai ir pakistaniečiai. Paskutiniai, kurie yra silpnesni, tikisi, kad prasidėjęs karas bus nutrauktas didžiųjų valstybių, kurios stabilizuos dabartinę būklę. Tuo tarpu indai tikisi galėsiai lengvai "išvaduoti" Rytinį Pakistaną, paversdami jį nepriklausoma Bengalija. Indai turi sovietų paramą, pakistaniečiai kiniečių, kurie tačiau karo ga-

limybėmis nelabai džiaugiasi.

O kas darosi tuo pačiu metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse? Jų senatas nutaria nutraukti bet kokią pagalbą užsienio valstybėms, tuo būdu atimdamas administracijai bet kokią galimybę turėti įtakos į įvykių eigą!

Tiesa, vienas balsavimas nenulems viso klausimo, kuris toliau svarstomas. Tačiau jis išduoda krašto nuotaikas, nusivylimą savo užsienio politika, tragišku supolumu kaip tik tuo momentu, kai turimas geriausias jai vesti pasirošęs prezidentas!

Žinia, Vietnamo kare buvo padaryta daug klaidų ir dažnai atrodo, kad jį buvo įsikišta be reikalo, tačiau syki padarius tokią sprendimą, reikia ištesėti savo pažadą iki galo. Juo labiau, kad militariniai tas konfliktas yra jau laimėtas, ko dar reikia, yra tik karinė (ginklais) ir ūkinė pagalba kraštui, kurio gyvenamųjų dauguma pasitikėjo JAV žodžiu. Draugiškas, nors ir ne demokratiškas amerikine prasme, režimas Pietų Vietname yra nūdien dar būtinai JAV reikalingas, todėl nutraukimas jam pagalbos, ko reikalauja beveik pusė senato, kalbant su kitu Alsopo — Stewartu — būtų ženklas visam pasauliui, specialiai Maskvai ir Pekinui.

"Bet tai dar neviskas — prideda Stewart Alsop. Priversti tuos, kurie kovojo mūsų pusėje, pasiduoti, būtų baisus išdavimas, nemorališkas aktas. Sunku patikėti, kad tokie vyrai kaip Edmund Muskie, Edward Kennedy ir Hubert Humphrey už tai balsuotų, nors politiškai tai apsimokėtų"

Skaitant tokius išvedžiojimus iš tikro nelieka nieko kito, kaip tik tikėti, kad Bismarckas visdėlio buvo teisus.

Dainavos ansamblio globėjai Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai įteikia 1000 dol. auką ansamblio pirm. A. Smilgai. Šalia ansamblio meno vadovas muz. P. Armonas, V. Noreikos nuotrauka

SIDABRINĖ DIENA BE ŽYDINČIO NEMUNO

Prieš Dainavos ansamblio premjerą

VL. RAMOJUS

Dainavos ansamblis, jau per 20 metų reziduojąs Chicagoje ir iš čia su koncertais bei muzikiniais montažais apkeiliavęs daug lietuvių kolonijų JAV ir Kanadoje, praėjusiais metais susilaukė 25 metų sukakties. Pradedant jubiliejinius metus ansamblis Chicagoje davė visuomenei religinį koncertą šv. Kryžiaus lietuvių bažnyčioje, pažadėdamas vėliau naują ir idomią programą. Bet suaktuviniai metai baigėsi, o Dainavos padangė gaubė tyla, nors per tą laiką ansamblis gerai pasirošė IV Dainų šventei ir joje tikrai skaitlingai dalyvavo. Tik vasarai baigiantis Chicagoje lietuviškuose dienraščiuose ėmė skartintis žinėlės, kad Dainavos ansamblis savo 25 metų sukaktį švęs gruodžio 11 ir 12 d.d. Chicagoje, ta proga į sceną išveddamas naują lietuvišką operetę "Sidabrinė diena".

Kad visų patriotinių lietuviškų laikraščių bei Chicagojos radijo valandėlių vedėjai apie ateinančią suaktuvinę premjerą ir po jos seksiančius spektaklius būtų tiksliai informuoti, spalio 20 d. Dainavos ansamblio globėjų Irenos ir dr. Leonos Kriaučeliūnų namuose buvo suaukta pirmoji spaudos konferencija, į kurią atvyko naujosios premjeros meno vadovai ansamblio garbės ir valdybos nariai, ir spaudos atstovai. Prieš konferenciją rašantieji taip pasiskirstė, jog kiekvienas savo straipsnį į tuos laikraščius, kuriuose mažiau tenka rašyti, kad tuo labiau sudomintumė skaitytąją, nes esame tikri, kad Dainavos ansamblio su nauja lietuviška operete lauks daug klausytojų įvairiose lietuvių kolonijose, o arčiau Chicagojos gyvenantieji skubės į pirmuosius gruodžio 11

ir 12 d.d. spektaklius Chicagoje. Konferenciją atidarė ir pasveikino ansamblio globėjas dr. L. Kriaučeliūnas, pasidžiaugdamas, kad gal pirmą kartą sulaukė beveik visi kviestieji laikraštininkai ir kiti. Anot daktaro, reikiama, kad renkas vyrai ir bus tikrai neeilinis žygis. Dainavos pirm. A. Smilga pabrėžė, kad Kriaučeliūnų sveitingoje pastogėje esame nebe pirmą kartą, kad per 9 jų gobos metus čia buvo vašinami ne tik pavieniai "dainavičiai", bet ne kartą ir visas ansamblis su šeimos mis bei svečiais. Dramaturgas A. Kairys, naujosios operetės libreto autorius, nusakė operetės turinį. Nedrįstu jo viešai skaitytojams atpasakoti, nes viską pilnai žinant, nebe taip idomu bus veikalą žiūrėti. Tik tiek, kad operetės pagrindą įvestos dvi šių dienų mūsų veikėjų šeimos, tariamai tarp savęs draugaujančios, bet už akių pinančios įvairias slaptas intrigas. Tarp jų įvedami ir jaunesni menininkai, kurie taip išipina į bendrą operetės slinktį. Autorius pabrėžė, kad ne tik dialogai, bet ir naujųjų dai-

nų žodžiai, kuriais ataus-ta operetė, yra jo paties sukurti. Parašęs tekstą ir atidavęs jį komp. Br. Budriūnui, gyv. Los Angeles, muzikai kurti, autorius ne vieną sykį turėjo vyksti pas kompozitorius ar iš Chicagojos telefonais tartis, nes dėl muzikinių kirčių bei kitų plonybių reikėjo daug ką keisti, taikintis prie kompozitoriaus. Tas jų nuoširdus bendravimas išėjęs veikalui į naudą.

Muz. P. Armonas, naujosios operetės "Sidabrinė diena" dirigentas, aptardamas naują kūrinių muziko akimis, pastebėjo, kad gal "Sidabrinė diena" absoliučiai ir neatitinka operetės žanrui, nes joje yra lietuviškos nostalgijos, o taip pat klasikinės ir liaudies muzikos motyvų, ypač baletė ir tercetė. Bet aplamai tai linksmas veikalas ir ištisai naujas, nesudurstytas iš kitų pasiskirų gabalėlių, kaip ne kartą Dainava yra dariusi.

P. Armonas nusiskundė, kad lengvesnė pramoginė muzika, kuri tokia populiari V. Europoje ir JAV, toliau prasimušę lietuviai kompozitoriai nebeįsikišti, nors tai sričiai puikiai galėtų atstovauti pvz. S. Gailevičius ar G. Gudauskienė. Kadangi komp. Br. Budriūnas (Nukelta į 2 psl.)

Lietuvių Žurnalistų S-gos centro valdybos vykd. vicepirm. Vytautas Kasnėnas, vicep. Vl. Butėnas ir išdėninkas Jurgis Janušaitis susitiko Dainavos ansamblio vadovų kviestoje spaudos konferencijoje pas Kriaučeliūnus, V. Noreikos nuotrauka

Kas nauja
Pasaulyje

• VIETNAME praeitą savaitę žuvo tik du amerikiečiai kariai, kas sudaro patį mažiausį nuostolių paskutinių metų bėgyje. Melvin Laird, JAV gynybos sekretorius, pareiškė, kad tai yra vietnamizacijos pasisėkimo įrodymas. Tačiau Paryžiuje derybos nė kiek nepajudėjo pirmyn.

Australai iš Vietnamo atitraukė 2000 savo karių, savo bazę perleisdami pietų vietnamiečių kariuomenės daliniams.

• ALASKOJE, Amchitka saloje, praeitą šeštadienį, nežinrint visų protestų, kuriuos kėlė marksistiniai elementai, buvo sekmingai įvykdytas po žeme atominis sprogimas, galingiausias, koks iki šiol buvo darytas. Ore neužregistruota jokios radiacijos ir nesišpildė jokie baistūs pranašavimai.

• MASKVOJE buvo atšvęsta spalio revoliucijos 54 metinės. Ta proga įvyko paradas.

• TITO, grįždamas iš Amerikos, pakeliui sustojo Londone ir tarėsi su britų vyriausybės premjeru Heath, savo keliuone į Ameriką Tito patenkintas, nes gaus paskolą 100 milijonų dolerių turizmui Jugoslavijoje plėsti ir 40 milijonų garvežiams pirkti.

• JUNGTINĖS TAUTOS skelbia, kad pasaulis kasmet išleidžia 220 milijonų dolerių ginklavimuisi.

Balfo direktoriai ir įgaliotiniai suvažiavimo metu Clevelande spalio 23 d.

J. Carlos nuotrauka

Dainavos ansamblio sušauktoje spaudos konferencijoje, kuri įvyko spalio 20 d. Kriaučeliūnų namuose: iš kairės: dr. L. Kriaučeliūnas, Ir. Radienė, B. Vindašienė, kun. A. Stašys, rež. Z. Kevalaitytė-Visockienė, kun. J. Prunskis, S. Gruodytė, dramaturgas A. Kairys, Irena Kriaučeliūnienė, Vl. Būtenas, Eug. Slavinskis. II eilėje: scenos apšvietėjas Č. Rukuiža, A. Pužauskas, Vyt. Radys, spektaklių dail. J. Daugvila ir J. Paštukas, III eil.: ansamblio v-bos pirm. A. Smilga, prof. B. Vitkus, dirigentas muz. P. Armonas, Vyt. Kasnūnas ir J. Janušaitis.

DAINAVOS ANSAMBLIO PREMERA...

(Atkelta iš 1 psl.)

riūnas rašo skambias dainas, jis ir buvo prašytas parašyti muziką naujai operetei. Jo darbu, o taip pat ir libretisto, meno vadovai ir dainaviečiai patenkinti. Operetę palydės 22 instrumentų orkestras. "Dirbam, kiek sveikata neša, ir tikimės, kad viskas bus gerai", baigė naujo kūrinio aptarimą muz. P. Armonas.

Būsimųjų "Sidabrinės dienos" spektaklių scenos apipavidalintojas dail. J. Daugvila trumpai aptarė, kad dekoracijose pinks liaudies ornamentika su šių dienų modernizmo apraiškomis. Visiems trims veiksmams bus tas pats paveikslas. Įvairiems efektams išgauti nemažai turės pasidaryti ir scenos apšvietėjas, prietyres tos srities meistras Č. Rukuiža.

Šalia jau minėtų operetės spektakliams talkininkauja dirigento padėjėjas muz. A. Gečas, rež. Z. Kevalaitytė-Visockienė, šokių vedėja L. Brazdienė.

Spektakliuose šalia 60 žmonių choro, šalia būrio šokėjų dalyvauja šie pagrindiniai asmenys - solistai: Alg. Grigas, Dalia Kučėnienė, Margarita Momkienė, Vyt. Radys, Roma Mastienė, A. Gelazius, Julius Savrimas ir Janina Šalnienė. Dauguma šių vardų muziką ar dramą mylinčiai visuomenei yra gerai žinomi. Puikiai žinomi ir meno vadovai. O ką bekalbėti apie patį Dainavos ansamblį, kurio koncertų per 25 metus klausėsi dešimtys tūkstančių mūsų tautiečių.

Tad iš visko atrodo, kad sukakties atidėjimas vieneriems metams bus išėjęs tik į gerą. Susilaukiam tikro lietuviško

naujai sukurto bei paruošto veikalo -- linksmos lietuviškos operetės iš mūsų gyvenimo, daugeliui metų praėjus nuo tų dienų, kai palikom žydintį Nemuną. Per eilę metų Dainava stengėsi mums Nemuną priminti. Bet dabar, laiko sriautui visus nešant ir keičiantis bendruomenės veidams, dainaviečiai panorą parodyti scenoje mus pačius.

Kaip kiekvieno naujo veikalo, taip ir "Sidabrinės dienos" pastatymas rišasi su nemažomis išlaidomis. Orkestras, honorarai, orkestras ir visi kiti malonumai atseis apie 18,000 dol. Per du spektaklius, išpardavus visus bilietus Marijos aukšt. mokyklos salėje, pajamų tikimasi apie 10,000 dol. Statistika akivaizdžiai rodo, kiek dar žaliųjų trūks. Bet čia, kaip Chicago Lietuvos operai, Jaunimo kongresui ir kitiems, į talką padėties gelbėti jungiasi mecenasai. Baigiantis spaudos konferencijai, šalia iškeltų puikių vaišių, 1000 dol. auką grynais įteikė Dainavos globėjai Irena ir dr. Leonas Kriaučeliūnai, 200 dol. paklojo prof. B. Vitkus, 100 dol. O. ir J. Gradinskai, o taip pat ir visa eilė kitų. Vienas ansamblio garbės narys, kurs pavardę uždraudė minėti, davė 400 dol.

Didžiai reikalingos yra piniginės aukos. Bet taip pat neužmirštami ir tie, kurie be persto gėdinau ansamblyje nuo pat jo įsikūrimo dienos 1945 m. Hanau stovykloje, Vokietijoje. Jų yra dar trys: Elena Krausauskienė, Aleksas Smilga ir Albertas Stoškus. Juos ir dešimtis jaunesnių kolegų bei kolegų matysime "Sidabrinės

dienos" premjeroje ir spektakliuose. O dabar ilgiausių metų Dainavai!

Mums rašo

KOMUNISTŲ TIKSLAI IR TAKTIKA NESIKEIČIA

Lietuvoje buvo paskelbtas toks įdomus dokumentas:

"1935 metų pabaigoje ir šių metų pradžioje LKP CK (Lietuvos komunistų partijos Centro komitetas) pakartotinai siuntinėjo savo sekretoriui Kaune instrukcijas, kad lietuvių visuomenėje surastų žinomesnių asmenų, kurie būtų artimi komunistų partijai ir sutiktų leisti kairiosios pakraipos literatūrinį žurnalą. Instrukcijose buvo nurodyta, kad tas žurnalas neturėtų būti grynai komunistinis. Jo straipsniai turėtų būti taip parinkti ir taip suredaguoti, kad skaitytojams nejučiomis įsiskiepytų komunistinės mintis. Tuo būdu žurnalą būtų galima leisti legaliai ir per jį praktiškiau auklėti lietuvių inteligentiją komunistinio dvasioje". (Žurnalas "Pergalė", Vilniuje, 1971, nr. 6, p. 152).

Mes žinome, kad šios komunistų partijos pastangos pasisekė: tada atsirado žurnalas "Literatūra", kuriam aktyviai pasireiškė ne tik nesubrendę ir maištaują studentai, bet ir kai kurie kairieji (šandie pasakytume "liberalai") profesoriai.

Tą pačią taktiką komunistai vartoja ir dabar. Jau turime net kelis lietuviškus žurnalus ir laikraščius Amerikoje ir Europoje, kurie tvirtina esą ne komunistiniai, kartais net apsimėdami lietuviškais patriotais, tačiau lygiai tokiu pat būdu, t. y. nejučiomis skiepija komunistines mintis. Amerikiečiuose tokių leidinių yra labai daug. Kaip atrodo, jie savo tikslą pasiekia. Budėkime! (b)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

LIETUVIŠKOJO GYVENIMO NUOTAIKOS

KUR LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ ŽMONOS?

Kai JAV-se keletas moterų, siekiančių populiarumo, pradėjo skelbti kovą už išsilavinimą, už teisių sulyginimą su vyrais, tai iniciatorės vyko dar didesnio populiarumo ieškoti ir į užsienius. Viena to sąjūdžio aktyvistė atvykusi tokios pat kovos skelbti į Australiją, žurnalistas pasakė, kad Australijoje moterys žymiam mažiau išlaisvintos negu Europoje. Ką bekalbėti apie Ameriką, sakė ji, ten neseniai buvo prarastas masyvinis protesto žygis. New York'e visos komercinės pasaulis sustojo keliom valandom. Moterys žygiavo gatvėmis dainuodamos protesto dainas, mosikuodamos plakatus su veriančiom antraštėmis bei degindamos apatinius rūbus, ypač staniukus ir gorsetus, nes tai išreiškia fizinį suvaržymą, o tų moterų siekis atsikratyti visais varžtais, kokie jie bebūtų, skelbė Amerikos atstovė.

Mes, Amerikos lietuvių, stebėjome tokių teisių reikalavimus, nes jaučiamės pilnateisės su vyrais ir net per daug teisių turinčios. Dirbame, šeimomis ir namais rūpinamės, visuomeninė veikloje dalyvaujame, o profesionalės taip pat savo darbštumu neatsilieka nuo vyrų, kai kur net pralenkdamos. Štai neseniai JAV spaudoje aprašyta med. dr. V. Raulinaitienė, archeologė dr. M. Gimbutienė, dail. A. Kašubienė, dr. E. Armanienė, jauna poetikė kylanči L. Garšienė, dabar Kanadoje Laima Žvėgdaitė ir t. t. Tai tik keletas pavyzdžių, o jų rastume daugybę. Taip pat ir lietuviškoje veikloje turime ne tik aktyviai dalyvaujančių, bet ir vadovaujančių, pav. BATUNE, BALFO centro valdyboje net trys moterys, anksčiau VLIKo vykdomoje taryboje, ALTSGOS centro valdyboje dažnai būna moteris, Korpi Neo-Lithuania vyriausioje valdyboje, LNF, o kiek daug rasime organizacijų skyriuose bei apylinkėse.

Todėl prasidėjus amerikiečių moterų nepagrįsto protesto kovai, lietuvių nepritarė, o priešingai, savo tarpe juokavo, jog mes mieliau pagedautume, kad vyrai mus globotų pilna to žodžio prasme, bent kiek sumažintų mūsų teises ir pareigas, o dabar jų turime per daug.

Bet štai su dideliu nusistebėjimu perskaičiau žurnalo "Į Laisvę" 52-me numeryje Žibutės Brinkienės straipsnį "Moterys lietuviškoje veikloje", kur ji daugelio Lietuvių Fronto Bičiulių žmonių vardu atvirai reiškia pasipiktinimą savo vyrais, kad jie į savo LFB sąjūdį jokiu būdu neįsileidžia aktyviai reikštis moterų. Ji pateikia ne vieną pavyzdį. Tarp kitko rašo:

"Visos statistikos rodo, kad moterų pasaulyje yra dauguma. Gi LFB sąjūdyje yra susispietę daugelis intelektualiai ir kūrybiškai išsilavinusių vyrų. Nepaslaptis, kad jie turi taip pat protiną ir išsilavinusias žmonas. Tad kur jų pačių žmonos? Tas klausimas statytinas ne kuriam nors vienam sambdūriui, bet visai LFB organizacijai..."

"Štai viename ALTOS susirinkime viena moteris kiek kritiškiau pasisakė šios org-jos veiklos klausimu, gan švelniai, daug nuosaikiau negu daugelis vyrų. Susirinkimui pasibaigus, prie jos prieina geros valios frontininkas ir išpėja, kad moterys į politiką nesikištų. Bičiulis norėjo padėti išlaikyti jos gerą vardą..."

Na, žinote, tikrai neįtikėtina, kad šiais aukštos civilizacijos ir kultūros laikais LFB taip toli atsilikę. Juk jau ir anais senais laikais Lietuvai nepriklausomybę atgavus, pirmam steigiamajam seimui pirmininkavo moteris ir į seimą buvo išrinktų moterų ir jų autoritetas dėl "kišimosi" į politiką nenukentėjo.

Be to, Ž. Brinkienė rašo: "Jausdamos tam tikrą degradavimą ir jų nuomonių nepaisymą, pilnoje org-nėje veikloje jos neįpranta ir nenori dalyvauti. Jei ir nueina į susirinkimą, tai tik draugystės vyrams palaikyti, nedrįsta savo nuomonės pareikšti, nes iš anksto žino, kad vadovauja ir veikią vyrai iš moters smegenų nieko gero nesitiki". Ir ji pagrįstai įrodinėja moterų įnašą ir subebėjimus nemažiau už vyrus dirbti ne tik profesini, bet ir kultūrinį bei politinį darbą.

Argi nenuotabu, kad LFB save laiko tokiais antžmogiais nuvertindami moteris. O juk istori-

ja rodo, jog aplamai darbas buvo išrastas moters, moteris sukūrė amatus. Sunku taip greit ir išskaičiuoti kiek moterų įvairiose srityse pralenkė vyrus išradin-gumu. Pirmoji moteris buvo žemdirbė, pirmoji keramikė, pirmoji į Sibirą ištremta knygnėse buvo lietuvių moteris. Moterys išgelbėjo Lietuvos nepriklausomybę, kada lenkai ruošėsi Kaune daryti perversmą. Sovietų okupacijos metu už maldos mokykloje kalbėjimą pirmoji nukentėjo uždaryta į kalėjimą mokytoja moteris. Ir čia iševijoje daug politinių darbų yra atlikusios lietuvių moterys, tačiau tik dabar paašikėjo, kodėl LFB spauda tų darbų neminėjo, nepripažino, nes tai buvo atlikta moterų, kurias jie nori laikyti uždarytas virtuvėje.

Kitaip apie moteris galvoja filosofas Ortigas pabrėždamas, kad "kai kasdienybėje žmogus išvelgia istorijos do minuojančią jėgą, tada jis gali suprasti milžinišką moteriškumo įtaką tautos likimui. Tada gali ypatingai susirūpinti moters tipu, koks buvo vyravęs mūsų tautos praeityje ir koks bus bevelijamas mūsų laikais. Kokį pasirinkt naujoji karta?" (Moteris 5 nr.).

Kaip matome, Lietuvių Fronto Bičiuliai jau pasirinko namų tarnaitės ir tylios palydovės moters tipą. Tačiau jie turėtų būti atsargūs kad patys norėdami prieš moteris pasirodyti antžmogiais, jų visai nepra-rastų, nes tas pats filosofas įrodo, jog moterys "genijų" nemėgsta.

WANTED AT ONCE ELECTRICIAN DIE REPAIR GENERAL MAINTENANCE

Must have 8 years experience.
Excellent wages and fringe
benefits.

Apply personnel office
8 a.m. to 4 p.m.

UNIVERSAL DIE CASTING 232 MONROE ST. SALINE, MICH.

An Equal Opportunity Employer
(76-83)

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSINIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIORA • NESPAUSDINTI STRAIPSINIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSINIAI NEBŪTINAI IŠREIKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

Šiurpios metinės:

AŠ SU SIMU!

Šiomis dienomis lietuvių išeivija minės Simo Kudirkos išdavimo metines. Lygiai prieš metus Simas nušoko nuo sovietinio laivo ant karško amerikinio laivo. Dėl neišivaizduojamo Amerikos pareigūnų politinio bukumo, narsusis lietuvis buvo grąžintas į sovietinių budelių narsus.

Amerikos spauda, vėliau kitų kraštų spauda, plačiai rašė apie žvėriškai žiaurų laisvės ieškančiojo lietuvių išdavimą ir visi kaip vienas tai pasmerkė. Amerikos miestuose masiniai demonstravo lietuviai. Prie jų, nors ir neaktyviai, dėjos ir kiti, geros valios kitataučiai. Lietuviškas jaunimas pajuto patriotinį poveikį ir ypač aktyviai reiskėsi vaikštyne. Demonstracijos buvo transliuojamos per televiziją. Lygiai ir kongresinių tardymų scenos dažnai buvo rodomos TV ekrane. Tai labai praplėtė įvykio pristatymą dešimtims milijonų žiūrovų.

Simo Kudirkos istoriškai šuolio atgarsiai buvo kažkas nauja savo dimensijomis. Pasipiktinimas išdavimo žiaurumu ir susižavėjimas lietuvių veržimusi laisvėn, tomis dienomis savaime pasidarė esmine kovos dalimi dėl Lietuvos laisvės.

Metų bėgyje Simo įvykių sukeltos nuotaikos nenurimo, bet tai žaismės bangomis, tai stambesne vilnimi, vis tėsė ir tėsė į lietuvių ryžtą, į kitataučių sąžinę. Pagaliau per visą pasaulį nuskambėjo Simo Kudirkos testamentiniai žodžiai, kuriuos jis tarė teisme, būdamas tikras stovįs mirties akivaizdoje. Tie žodžiai, tarytum išrauti iš Lietuvos laisvės kovotojų lūpų, narsuoli Sima transformavo į pranašiską asmenį. Siekęs laisvės jūreivis pasidarė pasaulio akyse savo tėvynės laisvės ir valstybinio suverenumo skelbėju, ryžtingesniu paskelbti savo idealistinę pasaulėžiūrą net už išgarsintus rusų disidentus: Solženiciną, Medvedevą ir kitus. Simas kalbėjo žiūrėdamas mirčiai į akis.

Per šiuos metus įvyko mūsų neižiūrimi kitimai lietuviškoje išeivijoje. Simo Kudirkos įvykis buvo didžiulis postūmis mūsų, visad patriotiniam jaunimui savo patriotiškumą reikšti netikėti jų tėvų organizuojamais kongresais, bet savaran-

kiai pravestomis protesto vaikštynėmis žvėriose gatvėse, susibūrimu į įvairius savo komitetus, pastangomis leisti savo biuletenius, belstis į redakcijų duris...

Didžioji mūsų jaunimo dalis ilgam, gal visam gyvenimui, turės prisiminimus apie Simo Kudirkos dienas, kaip apie staiga atsivėrusius patriotinius ugniakalus savo sielose. Tai buvo sėkla tolesniam apsisprendimui, tolesniam darbiui. Tai buvo staugios brendimas ir polėkiškai išlaikytas egzaminas. Toks Simas ateina ir visad ateis į mus pro mūsų jaunimo akciją. Aišku ir būsimame Jaunimo kongrese negali bent prigesti dėl kurių kitų, prabėginių motyvų, stambioji Simo Kudirkos gaida.

Per visus metus nenuvilo ta skausminga išdavimo ir neteisybės gaida mūsų spaudoje. Vilties leidykla patiekė visuomenei J. Gliados "Simą" ir knygos pirmoji laida buvo išpirkta ne ištikėtinu greitumu. Įvairūs mūsų politinės veiklos sambūriai ir organizacijos pasijuto stovį vienoje fronto linijoje Simo Kudirkos tragedijos akivaizdoje. Lietuvių aktyvijos pasekoje grupė kongresmanų ryžosi reikalauti laivą Vigilant pavadinti Simo Kudirkos vardu. Mūsų skautų stovyklos vyko po Simo titulu. Keli dalininkai parodė Simo įvykių parodose. Scenoje ir muzikoje pasigirdo Simo tragedija. Negausi lietuviškoji išeivija nuostabiu jautrumu, protestų vaikštyne su plakatais ir žvakėmis, intelektualine santelka rašė, muzikoje ir vaidyboje, plakate ir paveikslė, išgyveno Simo Kudirkos

MIELI LIETUVIAI,

Simo Kudirkos asmenyje atsispindi mūsų tautą ištikusi tragedija ir sušvyti viltis, kad Lietuva vėl kelsis nepriklausomam gyvenimui. Tauta, kuri vergijos metais pajėgi išauginti laisvę mylinčius, kaip Kudirka, vaikus, negali likti pavergti. Kudirkos pareiškimas Vyriausiajam Sovietų Teismui "Aš prašau suteikti mano tėvynei, Lietuvai, nepriklausomybę!" yra testamentas, skatinąs pavergtą, išeivį ir tremtinį lietuvių didesnę energiją dirbti ir aukotis tėvynės labui.

Artėja pereitų metų lapkričio 23-sios dienos metinės, kada Simas Kudirka savo tragišku šuoliu į laisvę sudrebino abejingą laisvojo pasaulio sąmonę ir pavergtos Lietuvos vardas nuskambėjo žmonių lūpomis. JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba kviečia lietuvių organizacijas, bendruomeninius vienetus ir visus geros valios tautiečius šių sukaktį paminėti, pasauliui primenant Lietuvos pavergimą ir Sovietų kalėjime vargstantį, laisvės troškusį Simą Kudirką.

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyba

1947-49 m. pilietinis Kinijos karas atvedė Kiniją į komunizmą. Nuo 1949 m. iki šių dienų Mao Tse-tung diktatoriškai valdo kinų tautos daugumą, kuri, kariuomenės ir policijos jėga prispausta, neįstengia pasipriešinti diktatūrai. Laisvieji kinai pasitraukė į Formozą ir čia sukūrė demokratinę Kinijos valstybę, kuriai vadovauja demokratiškai išrinktas prezidentas Chiang Kai-shek. Vadinamoji liaudies Kinijos

kos metus. Gal būt taip, oficialiai ir nepavadinoti, šie dvylika mėnesių įsirėdę į išeivijos ir tautos istoriją.

Tačiau daug kas per šiuos sunkiuosius metus galėtų būti nuveikta ir efektingiau. Visų pirma pasigendama koordinuotos visos išeivijos veiklos. Išeivija, kartu su kvietimais ir įtakais amerikiečiais turėtų pagaliau suorganizuoti Simo Kudirkos išlaisvinimo komitetą.

Amerikiečiai įpratę reikšmingoms metinėms parūpinti santraukinių apžvalgų leidinius. Taip šiurpulingam My Lai įvykiui, pasirodė net keleta leidinių. Kento kolegijos šaudymams, metinių proga, pasirodė rašytojo Michenerio studija. Mūsų žiniomis ir "Simas" vertimas anglų kalba pasirodė šių metinių proga.

Šias šiurpius sukaftus išpūdingiausiai atrodo, paminės Vyčiai, nuplaukdami į Marthas Vineyard įlanką, kur buvo išduotas Simas ir nuleisdami vainiką į šaltas įlankos bangas.

Šia proga tenka prisiminti, kad per visus metus Simas Kudirka buvo vienyjantis išeiviją pradas. Toks jis liks ir ateityje, vis labiau jo įtakai stiprėjant. Iki jo budeliškojo teismo jis atrodė mums laisvės kankiniu, bet po jo pareiškimų teisme, jis išaugo į nuostabų laisvės kovotoją. Jaunimo kongresas galėtų atidėti bespalvį savo obalsį ir pasirinkti trumpą ir stiprų, trimis žodžiais išreiškiantį dvasios kilnumą, lietuviškumą, Lietuvos laisvės kovų primatą, Lietuvos valstybės kultą. Toks šūkis galėtų puošti Kongresą, ir sagties tekstu, kiekvieno dalyvio krūtinę AŠ SU SIMU!

STEPAS VYKINTAS

respublika apima 9.743.000 kv. km ir turi 830 milijonų gyventojų, vadinama Taiwan Kinijos respublika turi 35.961 kv. km ir 14.320.000 gyventojų. Suprantama, kad kiekybiniu požiūriu Taiwan respublika negali imponuoti pasauliui. Tačiau demokratiniams pasaulio valstybėms tektų svarstyti klausimą, kas svarbiau, ar 14 milijonų laisvų kiniečių, ar 830 milijonų vergų? Juk Taiwanas kovoja dėl demokratinių laisvių atstatymo visoje kinų tautoje, o Mao siekia pavergti ne tik visus kiniečius, bet ir kitas Azijos tautas: Kombodiją, Laosą, Vietnamą etc.

Laisvoji Kinija buvo viena iš Jungtinių Tautų kūrėjų. Ji nuo 1945 m. spalio 24 d. buvo šios organizacijos narys. Dauguma demokratinių valstybių ją pripažino kaip vienintelį atstovą, kuris turi teisę atstovauti visai kinų tautai. Deja, per 25 m. žymiai pasikeitė JT sąstatas. Pradžioje JT sudarė per 50 valstybių, dabar jų išaugo iki 131. Per tą laiką komunistinė Kinija, jos tariamasis "priešas" bolševikinė Rusija, jo visi sa

telitai išsijusę dirbo raudonosios Kinijos naujai. Susidarė "neutrųjų" valstybių blokas, kuriame nemaža vaidmenį vaidino ir tebevaidina Jugoslavijos bolševikinis diktatorius Tito. Valstybinis nykštukas Albanija, kuri visą laiką ištikimai tarnauja Mao komunizmui, paruošė dirvą JT užkulisuose, kad raudonoji Kinija būtų priimta, o laisvoji Kinija būtų išmesta iš JT. Ir šit jau įvykęs faktas: JT šių metų sesijoje 76 balsais prieš 35, 17 balsų susilaikius, laisvąją Kiniją pašalino iš tarptautinės valstybių organizacijos ir priėmė raudonąją Kiniją. Tai didžiausias istorinis JAV pralaimėjimas, nes ji nebuvo pajėgi apginti savo dviejų Kinijų politinės tezės prieš nykštukinę valstybę Albaniją, kuri gynė tik komunistinės Kinijos teisę į JT.

Būkime visai atviri ir kalbėkime ne diplomatų, bet politikų kalba. Dėl šio politinio pralaimėjimo yra kalta nemažiau ir JAV, kuri, ne laiku pradėjusi flirtą su raudonąja Kinija, paspartino kitų demokratinių valstybių pasisakymą už raudonąją Kiniją. JAV tarytum davė toną kitos, ypač mažoms valstybėms ieškoti užuovėjos, paramos ir atpildo iš raudonosios Kinijos. Net karaliai, pvz. Etiopijos, galvutrukščiais lėkė į Pekiną pas Mao, kad pademonstruotų draugiškumą ir išgytų komunistinį užtikrinimą, jog karaliai bus komunizmo palikti viešpatauti.

Suprantama, kad šitokio nelaukto politinio apsvaigimo atmosferoje buvo neapsakomai sunku JAV delegatui prie JT George Bush ginti laisvosios Kinijos pozicijas. Ar jis jas gynė iš ištiri-

kinimo, ar iš pareigos, dar šiandien sunku pasakyti, nes JAV, šiuo metu mezgant artimesnius santykius su raudonąja Kinija, Formoza yra didelė kliūtis, šių santykių raidoje. Tačiau viena kas visiškai aišku, kad G. Bush suklydo, pasitikėdamas kai kuriu demokratinių valstybių pažadais balsuoti už Formozos palikimą JT organizacijoje. Tai buvo savotiškas demokratinių valstybių išdavimas JAV ir demokratinei Kinijos interesų.

Laisvosios Kinijos išmetimas sudarys pretekstą ir ateityje dėl naujų JT narių priėmimo. Pvz., jei Vakarų ir Rytų Vokietijos susitars dėl dviejų Vokietijos valstybių egzistencijos ir reikalaus priimti į JT, kurį iš tų dviejų valstybių atstovaus visai vokiečių tautai? Logiškai galvojant, Rytų Vokietija, būdama mažumoje, neturėtų teisės patekti į JT. Bet šiandien politikoje niekas logika nenori vadovautis, tai neabejojame, kad Afrikos "diplomatai" nubalsuos už komunistinės Vokietijos priėmimą...

Juokas juokais, bet rimtai kalbant, JT atsi-

dūrė didelėje politinėje krizėje. Ar ne laikas JAV pagalvoti, kad ji savo pinigais išsiaugino gausybę nedraugų, įkūrė New Yorke rusiškojo ir kiniškojo komunizmo lizdą, kuris priperėjo tiek daug mao-tse-tungų...

Laisvoji Kinija, be abejo, yra nežmoniškai politiška nuskriausta. Jos tikėjimas į visos Kinijos laisvę ir nepriklausomybę, jos pasitikėjimas demokratinių valstybių pagalba yra sužlugdytas. Ką gali laisvoji Kinija galvoti apie Prancūziją, Angliją, Italiją, kurios atidavė savo balsus už raudonąją Kiniją? Nėra abejonės, kad ši skaudų smūgį laisvoji Kinija išgyvens. Ji dar turi gerų draugų 35 valstybių politikuose. Ji puikiai supranta, kad pačiai laisvajai Kinijai teks labiausiai konsoliduoti, dar geriau susiorganizuoti viduje ir dirbti visos Kinijos išlaisvinimui pačioje komunistų okupuotoje Kinijoje. Juk 3,6% kinų komunistų neturi teisės diktatoriškai valdyti tą 96,4% laisvės trokštančių kinų. Kinų tautos tragedija -- tai Kinijos komunistų jėga įvestas diktatorinis režimas, kurio tauta nenori ir kol kas nepajėgia jo atsikratyti.

Šis bei tas

Dvi reikšmingos idėjos mūsųose išsibėgėjimo inertiškai tebešiuožia per daug paviršutiniškom vėžem, netiesiom kryptim. Pirmą, tai knygų skaitymas. Tiek metų dejuojame, o reikalai vis eina sparčiai blogyn. Kodėl visuomenė nemėgsta skaityti knygų? Jų mažai išperka. A. Musteikis Tėv. Žib. nr. 42, tur būr, visuotiniai išreiškia bendrą nuomonę: "Greičiausiai dėl nepakankamo rašytojų įvertinimo, nepakankamos pagarbos. Juk rašytojas yra ypatinga asmenybė". Taip visą laiką eina padėjavimai: padėkime rašytojams, pagerbkime jų aukojimąsi, nenusigrėžkime nuo jų darbų, jauskime pareigą pirkti jų knygas. Tokia kryptis ir žudo mūsų knygą. Sykiu ir visuomenės kultūringumas žūsta. O reikėtų ne iš pareigos ar pasigailėjimo autorius gerbti bei jų knygas pirkti, bet -- pratinis rasti knygose sau brangaus dvasinio lobio, išmokyti nuoširdžiai pamėgti kultūros šaltinius ir be jokių raginimų ieškoti jų, jais gėrėtis, savo dvasinį gajumą tenkinant.

• Antra vėžė, jau ne kartą nurodyta -- vis tebeina prašaliui: tai jaunimas teberaginamas jausi pareigą "išlaikyti lietuviybę, laikytis lietuvių kalbos -- kad neišnyktų tai, ką protėviai sukūrė ir mums paliko ir t.t.". Oreikia atsisiukti tiesiai į patį žmogų: tu, aš ir visi mes esame ta lietuviybė, todėl save nesužaloti ir sveiku išlaikyti yra ne kokia tėvų uždėta ir sunki pareiga, bet -- asmens būtinumas, visai neabejotinas. Kolei jaunimas nabus paskatintas šitaip suprasti tautinės prigimties vertybių, tolei jam bus sunku, neaišku, atgrasu lietuviybėje ugdytis.

• Pekino laimėjimas šiurpu nukratė pasaulio žmoniškumą teberbiančius atstovus. Argi tikrai tiesa ir teisė išėjo iš mados? Argi jėgos viršus ir viešas cinizmas ėmė valdyti žmoniją? Gal būt, šis atvejis bent pabudins tą "tylinčiąją daugumą" ryžtingesniai veiklumui, gal pajudins pasyviųjų sąžinės, kad nuodėmė vien tik iš pasaulio stebėti etinio nuosmukio faktus ir -- "nesipriešinti blogiui"?

• Irgi mūsų pačių laisvės siekimo fronte reikės pajusti šokių tokių bangavimų. Vieni gal puls į pesimizmą, kad viltys sulaukti teisingos paramos iš pasaulio didžiųjų aiškiai blėsta, bent tuo tarpu... Bet tai yra tik laikinis mūsų tvirtumo išbandymas. Argi liautumės tikėję, kad tiesa vis viena turi išeiti laimėtoja, nors dar ir ne šiandien? Tik nebūkime mažatikiai, tik nepritrūkime kantrybės. Žinoma, pirmiausia pasiduos momento vėjų postelėjimui kaip tik silpnadvasiai, kurių principai yra lėkšti ir tikėjimas menkas. Ir pakels galvas tie, kurie lig šiol abejojo, ant tvoros svyruodami -- jie drąsiau įsirikiuos į komunizmo mūšų tvirtumą ir bendradarbių eilutes. O grynėji bekompromisiniai Lietuvos laisvės siekėjai bus įžliau pasityčiojami bei niekinami. Taip bus atsijoti pelai iš grūdų (o pelų kupeta visada plačiai pasipūtusi ir į šalis įkyriai besišlaistanti).

• Antikomunizmo gretos turės dar tvirčiau susicementuoti ir apdairiau kovon rikiuotis. Net reikia išmokyti komunizmo taktikos ginklais atmušti priešų smūgius. Amerikoje mes savų raudonųjų ne tiek daug turime, bet jie -- visom įėjom ir priemonėm atakliai spiriasi. Ir mums reikia mokytiis ataklumo, Viena, tie raudonieji labai karštai spiečiasi prie savo vėliavos. Ar mes -- tik pergaltokime -- irgi visom pajėgom ir nuoširdžiai aukojamės savo idealui? Antra, jie, nors tik saujėlė, taip negausts -- dirba nepaprastai vieningai. Ar mums ne pats laikas mesti asmeninius kivičius ir telktis tikron vienybėn prieš Lietuvos okupantą? Trečia, jie ypatingai veiklūs, nors jau senukai ir palieję, vos bekreteną. Ar pas mus nėra tokių, kurie dar nuošaliai tūno, tik savo asmens reikalėliais tebekruta, kada Simo Kudirkos žodžiai bolševikiniam teisme kruvinai rėžia ir mūsų sąžinės? Taip, galop visi išsijudinkime, nes istorinis momentas pašaukė kiekvieną dorą lietuvių būti savo tautos ambasadorium. Dar ir kvertita: raudonieji itin kruopščiai palaiko savą spaudą ir draugijas. O ar mūsų gretose visi suprantame spausdinto žodžio ir teikimosi draugyn svarbą? Lapkritis -- S. Kudirkos herojinio žygio metinės -- tebus mums paskata apsimąstyti ir tikslingiau bei veikliau subrukti už tiesą ir laisvę.

JAV LB Centro Valdybos nariai po pasimatymo su JAV senatorium Richard S. Schweiker, Etninių Grupių Praeičiai Tirti Įstatymo JAV senate autoriumi, Iš kairės: dr. Antanas W. Novasitis, Aušra Mačiulaitė - Zerr, sen. Richard S. Schweiker, ir Algimantas S. Gečys. K. Čikoto nuotrauka

Etninių grupių praeičiai tirti įstatymo reikalu

Prieš porą mėnesių JAV Senatas be opozicijos priėmė sen. Schweiker įstatymo Etninių grupių praeičiai tirti projektą. Sekančių kelių dienų bėgyje laukiama ir kongr. Pucinski projekto pravedimo Atstovų Rūmuose, patį projektą jungiant su vienu svarbiu švietimą liečiančiu įstatymu. Oficialių šaltinių duomenimis, didesnės opozicijos Atstovų Rūmuose nesitikima sulaukti.

Atstovų Rūmams įstatymą priėmus, jungtinė lietuviškosios visuomenės talka gali būti tebe reikalinga kelioms kliūtims nugalėti. Nors jos kur kas lengvesnės už įstatymo pravedimą JAV Kongrese, tačiau į jas kreiptinas nemažesnis dėmesys.

Pirmoji kliūtis -- Kongreso delegatų konferencija. Atstovų Rūmų ir Senato parinktiems delegatams bendroje konferencijoje teks abu įstatymo projektus suderinti į vieną abiems Rūmams priimtina įstatymą. Šiai konferencijai vadovaus įstatymo projektų autoriai kongr. Pucinski ir sen. Schweiker. Š.m. spalio 15 d. LB Centro Valdybos nariai turėjo progą pasimatyti ir įstatymo reikalu išsikalbėti su sen. Schweiker. Jo nuomone sėkmingam abiejų įstatymo projektų suderinimui kliūčių neįprastai (esąs artimas kongr. Pucinski prietelius), nors projektuose skirtumų yra, ypač kiek tai liečia finansinės paramos administravimą ir skiriamos sumos dydį.

Antroji nugalėtina kliūtis -- prezidento Nixono įstatymo patvirtinimas. Kaip žinoma, įstatymui išsigaliooti prastai reikalingas JAV prezidento parašas. Dabartiniu JAV ekonominių gan sunkiu metu, prez. Nixono nelabai priariama naujoms su išlaidomis surištoms programoms. Nors garantijos neturima, tačiau neabejojama, kad prez. Nixonas įstatymą pasirašys. Nenoras nustoti tautinių grupių balso 1972 metų prezidentiniuose rinkimuose čia turės lemiamos reikšmės.

Trečioji galima kliūtis yra U.S. Office of Education, kuriai būtų pavesta įstatymą administruoti. Iš šalies įtaigojant Administracijai, šios įstaigos vadovybė

gali atsisakyti išleisti JAV Kongreso skirtas sumas. Ši kliūtis yra pati rimčiausia. Valdžia minima išeitimi dažnai pasinaudoja, ypač jei jaučia, kad Kongresas, politinių išskaičiavimų veikiamas, neekonomiškai elgiasi su mokesčių mokėtojų sudėtais pinigais. Nugalėjus ir šią trečiąją kliūtį, 1972 metų liepos mėnesį įstatymo keliu skirta parama turėtų virsti realybe.

Šiuo metu dar nėra aišku kokia sąvoka bus suteikta žodžiui "ethnic". Daugelio mūsų šiam žodžiui suteiktas vertimas "tautybė" gali pasirodyti esąs netikslus. Yra galimybė, kad "ethnic" sąvoka apims ir tautybę, ir rasę, ir, dalinai, religiją. Mūsų kultūros išlaikymui skirtos paramos dydis gali smarkiai nukentėti, jei įstatyminė interpretacija leis paramą skirti kai kurioms rasėms (indėnams, negrams), etninėms religijoms (žydų), ar tokioms ištirpdytoms mažumoms kaip anglai ir airiai. Reikia tikėtis, kad Kongreso delegatų konferencija atkreips dėmesį į įstatymo projektų autorių pagrindinius norus pagelbėti rytų Europos ir Azijos tautinių grupių kultūros išlaikymui.

Man kartus Aušra Mačiulaitė - Zerr ir arch. Arvydu Barzduku yra tekę atstovauti JAV LB š. m. spalio 16-17 d. Washingtone įvykusioje Amerikos etninių grupių konferencijoje. Jei į konferenciją vyktų su tam tikromis abejonėmis, grįžta dar su didesnėmis.

Konferencijoje pasigėsta daugelio pagrindinių etninių grupių atstovavimo. Konferencijos iniciatorių organizaciniai sugebėjimai taip pat kelia abejonių dėl ateities veiklos išvystymo. Svarbiausia, konferencijos dalyviams daugumoje esant aukštųjų mokyklų dėstytojams, persasi klausimas kiek iš viso jų turima bendro su tautinių grupių masėmis, kurių tautinio identiteto palaikymui įstatymas pirmoje eilėje ir skirtas. Vykę pranešimai ir juos sekusios diskusijos sudarė išpūdį, kad daugeliui šių universiteto profesorių pirmoje eilėje rūpi suradimas būdo prieiti prie valdžios paramos savo studijinių straipsnių paruošimui ir išleidimui finansuoti. Rėmimas šeštadieninių mokyklų, joms vadovėlių paraišymas, ar dėstytojų paruošimas jautėsi esąs

antraeilės svarbos reikalas, nors šiuo reikalu rezoliucija ir buvo priimta. Lietuvių Bendruomenės atstovai konferencijoje visapusiškai pasibrėžė tautybių šeštadieninių mokyklų rėmimo būtinumą.

Algimantas S. Gečys

Č. GEDGAUDO KNYGAI "MŪSŲ PRAEITIES BEIEŠKANT" IV-ŠIS AUKOTOJŲ SĄRAŠAS:

Dr. R. Sidrys, Streatar, Ill. — \$40.00, B. Girėys, Chicago — \$25.00, kun. M. Valadka, Scranton, Pa. — \$25.00, J. Geštautas, Brunswick, Austr. — \$16.50, V. Petrakis — Toronto, Can., V. Gasiūnienė — Palmdale, Cal., J. Simonis — Santa Barbara, Cal., J. Ruktyš — Santa Monica, Cal., E. Kybartas — Santa Monica, Cal., P. Palubinskas — Chicago, P. Pajojus — Detroit, Mich., G. Juškaitis — Mission Viejo, Cal., K. Kaminskas — Portland, Oreg., dr. V. Ingelevičius — Greatneck, N. Y., Zofija Petraz — Paryžius, J. Tamošiūnas — Detroit, Mich. — visi po \$15.00. Dr. K. Pautienis, Santa Monica, Calif. — \$10.00 (papild.).

B. Deveikis, W. Moigis, A. Šulcas, F. Subačius, Z. Pėšliakas, dr. P. Dambrava, V. Bieliūnienė, dr. A. Jaloškas, H. Gavarskas, V. Baliutis, I. Veillon, V. A. Saurusaitis, inž. V. Venckus, B. Desantis, A. J. Orentas, M. Zupkus, St. Eldridgevičius, A. Ravena, A. Mažeika, K. Nausėda, A. Jezerskas, B. Demeikienė, J. Klovaite, Jūratė Satkutė Rosales, visi gyveną Venesueloje, aukopjo po \$15.00.

Pinigai yra įnešti į Santa Monica Bank, Santa Monica, ein. sąsk. 0009.

Laukiame daugiau aukų, o visiems aukotojams, ypač venecueliečiams ir jų energingam Komitetui, tariame nuoširdų ačiū.

Jonas Kutra
Komiteto išd.
1011 19th St.
Santa Monica, Cal. 90403

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

J. GRAUDA

Lituanistiniam багаžui papildyti

Plačiosios darbo liaudies masė Lietuvos teritorijoje teikia neišsemiamus lituanistikos bagažus. Dialektai maišosi su žargonais, žargonai įžengia į literatūrą, literatūra perauga į lektūrą ir sumašumarum mes gauname idomią šnektūrą, kuri, savo eile, vėl teikia syvų ir sulčių literatūrai.

Skelbimai rajono laikraščio ir tiesiog ant murzino stulpo, pasiaiškinimas milicijai ir savo draugei, byloje dėl alimentų ir dėl davimo į snukį, draugiškas pašnekesys ir ekspertizės akte, net disertacijoje... visur spindi (ne vaizgantiški) tarybinės šnektūros deimantukai. Kokia gi laimė, kad tarybinis kontinentas nepriklauso pasaulinio copyright'o sutarčiai ir mes be atsiprašymo galime skelbti tuos deimantukus lituanistiniam багаžui papildyti vis skurdėjančiame išeiviškame leksikone.

Skaitykime:

Vedybos -- tai prabanga, kurią aš galiu sau leisti ne daugiau kaip vieną kartą per tris metus. Pas šaltkalvį Petrauską pastebima pavojinga tendencija gerti individualiai.

Reikalinga traktorininkas su vikšriniais ratais. Kai pamačiau, kad jis prie manęs nori prisikabinti, aš jam vieną kartą užvožiau ir sušukau: "Atsikabink!"

Reikalauti, kad mokyklos bei organizacijos, kur dirba nepilnamečiai vadovai atsisakytų komisijai apie nepilnamečių auklėjimą.

Parduodu pianiną ir vilkinį šunį gerame stovyje.

Praėjusiais metais buvo pravesta visa eilė seminarų po bulvėmis ir po linais.

Kada mes stovime po partiniais lozungais, visas pasaulis stovi prieš mus.

Nevakcinuotoms kiaulėms veterinariniai pažymėjimai nebus išduodami.

Partinis priklausomumas neatleidžia nuo pareigos prisilaikyti rūkančiųjų skyriuje, jeigu rūkantysis.

Kapuose futbolą lošti griežtai draudžiama. Degtinę ir kitus gėralus, čia išgytus, prašoma gerti už kampo.

Mažamečiams, neturintiems pažymėjimo, stiprūs gėrimai neatleidžiami.

Tualetinį popierių, juo tinkamai pasinaudojus, mesti į kartono dėžę prie įsų kojų.

Kolektyvo namuose vakarais nepatariama languose deginti raudonų lempučių.

Kadangi mano žmona laiko paršą virtuvėje, prašau iškraustyti ją arba paršą iš buto.

Dėti į kišenę šaukštus, šakutes ir druskines griežtai draudžiama.

Kirpykloje, dėl pavojaus higienai, ant grindų nespiaudyti.

Šokių salėje, ir tenais, kur nėra tvarkdaryų reikia elgtis tinkamai, neįnešti degtinės ir jos negerti, taip pat nenaudoti keikalų.

Už bilietą mokėti akivaizdoje.

Melioratoriai yra stambūs vyrai, o avalynė jiems užplanuota mažesnio numerio.

Jis paėmė baltagurklį, juk gerai uždirba, ir prasidėjo kliuku-kliuku. Taip ir nusausino butelį.

Prieš vestuves ji atrodė tarybinė, o po vestuvių jau atrodė visai piktybinė.

Karvių sėklintojų vizitas atšaukiamas, nes neliko bergždžių karvių.

Į kietą vagoną su savo paduška neleidžiama.

Studijuoti Vilniuje?

Besvarstant lietuviškojo atžalyno klausimą išeivijoj, nuolat kyla jo kalbos bei kultūrinio pasiruošimo problema. Nors yra ir Pedagoginis Lituanistikos Institutas, ir seminarai, ir vasaros kursai Fordhomo universitete, — tačiau pasigendama brandesnio kalbinio bei kultūrinio paruošimo. Vienintelė išeitis esanti Vilniaus universitetas: siųskme ten savo atžalą, ir visos problemos savaime išsispres. Tokio siūlymo šalininkai gal ir yra gerų intencijų žmonės, dar neužmiršę nepriklausomos Lietuvos laikų, kai Amerikos lietuvių jaunuoliai atvykdavo studijuoti į Kauną teologijos, filosofijos, humanistinių mokslų, ypač lituanistikos. Neabejotinai tokia galimybė šiandien pasinaudotų daug užsienio lietuvių, jeigu ji būtų. Vilniaus universitetas būtų tas centras, į kurį nukryptų visos išeivijos akys. Deja, yra Vilnius, yra universitetas, bet nėra tokios Lietuvos, kuri pajėgtų patraukti laisvojo pasaulio jaunimą ir jame įdiegtų autentišką lietuviybę. Vilniuje, kaip ir visoje Lietuvoje, vyriausias šeimininkas yra komunistinis rusas, išskleidęs savo imperiją Rytų ir Vidurio Europoje. Sovietinės respublikos vardas nedaug ką tereikšia. Dauguma ministerijų yra "visasąjunginės", t. y. diriguojamos tiesiai iš Maskvos. Jei Lietuva būtų tikrai okupuotas kraštas tradicine prasme, būtų kita kalba. Tuo atveju ir universitetas, kad ir svetimųjų valdomame krašte, dar galėtų pakankamai laisvai dirbti akademinėje plotmėje, kaip tai buvo pvz. vokiečių okupacijos pradžioje. Dabargi taip nėra. Vilniaus universitetas, kaip ir visos kitos mokyklos, yra persunktas propagandiniiais reikalavimais, kurių kratosi ir dabartinės Lietuvos jaunimas, jau nekalbant apie užsienio jaunimą.

* * *

Kad taip yra, liudija ir ši aplinkybė: Vilniaus universitetas iš užsienio lietuvių kandidatų reikalauja ne tik įprasto išeito mokslo pažymėjimo, bet ir partinės ištikimybės. Tokį pažymėjimą esą gali išduoti komunistinės užsienio lietuvių organizacijos arba laikraščiai. Kuri gi save gerbianti užsienio lietuvių šeima gali siųsti savo atžalą į tokią atmosferą? Be to, kaip patirtis rodo (pvz. norvegų studento atvejis), užsienietis apgyvendinamas bendrabučio kambaryje su koku nors partiniu fanatiku, kuriam pavesta "šviesti" naujai atvykusį, mažai tesiorientuojantį jaunuolį. Žodžiu, sudaromos sąlygos paveikti naują atvykėlį marksistine linkme. O juk žinomas faktas, kad Amerikos studentai ideologiškai nėra stipriai

kaustyti, nes jų studijų linkmė yra visai kitokia, būtent, pragmatinė. Jiems pirmiausiai svarbu pasiruošti savo profesijai, dirbti grynai akademinėje plotmėje, paliekant nuošaliai ideologines problemas. Dėlto ir lietuviškoji Amerikos studentija yra panašiai orientuota, išskyrus tuos, kurie aktyviai dalyvauja ideologinėse organizacijose. Pastarieji turi daugiau progų suartėti su ideologiniais klausimais, juos gvildinti, tačiau bendra amėikinė aplinka verčia ir juos pertoli nenuėiti nuo standartinio studento tipo. Žinoma, yra išimčių, bet jomis remiantis neįmanoma atsakyti į klausimą — ar verta studijuoti Vilniuje. Tiesa, yra manančių, kad Amerikos lietuvių studentai galės daugiau padaryti įtakos vilniečiams, ypač laisvės idealo linkme. Galimas dalykas, bet tokių studentų dienos Vilniuje nebus ilgos. Panašių atvejų yra jau buvę Maskvoje. Okupanto budrumas nemažesnis už studentų veiklumą.

* * *

Žvelgiančius į Vilniaus universitetą pirmiausiai vilioja lituanistika. Ten yra ir lituanistiniai veikalai, ir institutas, ir istoriniai šaltiniai. Rašantiems disertacijas lituanistinėmis temomis tie dalykai būtinai. Nevienas užsienio lietuvis jais galėjo pasinaudoti, nors ir labai suvaržytom sąlygom. Kas kita su tais, kurie norėtų klausyti reguliaraus universitetinio kurso. Išskyrus lituanistiką, visi kiti mokslai atpuola, nes Amerikoje su jais netoli teneis. O ir lituanistikos studijos Vilniuje nėra be priekaištų. Pvz. istorija. Kokio Lietuvos istoriją išgirs užsienio lietuvis dabartiniame Vilniuje? Žinoma, tik sovietinę. Juk Lietuvos istorija žiugždas, Jurginio ir panašių autorių yra užtempta ne tik ant marksinio, bet ir maskvinio kurlipio. Štai, turime po ranka gimnazijų istorijos programą. Joje iš Lietuvos istorijos yra likęs tik šešėlis. A. Šapokas Lietuvos istorijos ten niekas negali pasiskaityti, nebent slapta pogrindyje. Visur dominuoja sovietinė Rusijos istorija, kur Lietuvai tenka mažytės provincijos kampelis. Tokią tad Lietuvos "istoriją" tektų studijuoti užsienio lietuviams. Nekitaip būtų ir su literatūra. Ji taip pat pajungta marksistiniam požiūriui — liaudies kovai prieš buržuizus. Tiesa, prasiveržia vienas kitas autorius su blaivesniu žvilgsniu, bet tai išimtys. Bendroji linkmė yra visiems privaloma. Per literatūrą turi plaukti marksistinė — revoliucinė dvasia, žalojanti visą lietuviškąją tikrovę. O norintiems dailę studijuoti brukamas socialistinis realizmas, nors nevienas dailininkas sugeba ir nukrypti. Aplamai, visi humanistiniai mokslai Vilniuje, kaip ir kituose sovietų universitetuose, yra pajungti marksistinei tendencijai. Ar tokiom sąlygom esant galima ramia sąžine rekomenduoti studijas Vilniuje? Aišku, ne. Ir labai norintiems dar nėra sąlygų.

(Tėviškės Žiburiai Nr.44)

KŪRYBA IR MOKSLAS

JAUNIMO KELIAI IR KLYSTKELIAI

Viena iš pačių svarbiausių problemų mūsų išeiviskame gyvenime yra, be abejo, jaunimo bei priaugančios kartos lietuviybės problema. Čia susiduriame su dviem atvejais: su jaunu, gimusiu dar Lietuvoje, ir su jaunu, jau išvydusiu svetimų kraštų padanges. Nutautimo pavojus, aišku, labiausiai gresia jau svetimuose kraštuose gimusiam mūsų jaunimui. Ypač stiprus jis tautybių tirpymo katilė Amerikoje. Didėnė atspara jaučiama ten, kur tėvai ir lietuviškoji mokykla pasireiškė didesne veikla. Tėvams betgi, atrodo, tenka bene didžiausioji atsakingumo dalis.

Dalį šios problemos literatūriškai parodo jaunimo rašytoja Danutė Brazytė-Bindokienė savo debutiniame romane "Viena pasaulyje" (išleido Lietuviškos knygos klubas Chicagoj 1971 m. 241 p., kaina \$5.00). Romane pavaizduotas likimas kartos, stovinčios ant dviejų pasaulių ribos, aiškiai nesuvokiančios, kur turėtų būti jos tikroji tėvynė. Vyriausios veikėjos Vidos Linaitytės žodžiais, tai "paklydusiųjų karta" (p. 138). Tai ir jos pačios istorija, rodanti pabėgimą nuo tėvų ir bandymą įsikurti boheminame New Yorko gyvenime, vos nesukuriant šeimos su divorsuotu amerikiečiu. Jai sekunduoją Kęstutis Giedriūnas (Toniū), romansavęs su žydaite Sara. Abiejų "atsivertimą", grįžimą lietuviybę, nulemia motinos.

Kokios tad svarbiausios šių "paklydusiųjų kartos" atstovų nuo lietuviybės atsijimų priežastys? Atsakymą duoda autorė, svarstydamą

A. RIMTENIS

savo vyriausios veikėjos likimą: "Dukrai buvo leista savo gyvenimą tvarkyti, kaip tik ji norėjo. Galėjo rinktis draugus, užsiėmimą, drabužius, net tautybę... Ji buvo maždaug keturiolikos metų, kai pirmą kartą priėjo išvados, kad tėvai jos nemylė ir nesirūpina" (p. 158). Iš to jau aiškiai matom, kiek daug reiškia deramas tėvų nusistatymas savo vaikų atžvilgiu, ypač lietuviybės reikalu.

Problema pasunkėja, kai turim reikalo su bandančiu maištauti prieš tėvus jaunu. Kita romano veikėja, Vidos draugė Jūratė, meta lietuviybę, norėdama "atsikeršyti" tėvams dėl "klasių" skirtingumo, kai šie nepritaria jos meilei pa prastam siuvėviui. "Tėvai juk lietuviybę man buvo užkabinę lyg grynų akmenį ant kaklo. 'Nekalbėk angliškai, Jūratė! Lietuvaitei tas nederą, dukrele, dukrele... Mes Lietuvoje taip nesielgdavome! Ne! Ne! Rodos, tik Lietuvoje gyveno civilizuoti žmonės, o čia kažkokie pusžmogiai, savo evoliucija netoli bezdžionės pasilikę' (p. 134).

Reik manyti, kad tokio maištaujančio jaunimo turim ne taip jau daug. Visa problema betgi slypi pačioj jaunimo tragedijoje: kur pritapti. "Aš nei lietuvis, nei amerikietis. Tam tikru savo gyvenimo laikotarpiu visa siela mėginau būti lietuviu ir nepavyko... Lygiai taip pat nuoširdžiai mėginau tapti amerikiečiu. Nieko neišėjo ir gana" (p. 55), nusiskundžia kartą Kęstutis. "Visa nelaimė, kad kartais baisiai sunku nuspręsti, prie kurios žemės esi

priaugęs", (p. 179) guodžiasi kita proga Vida. Visa tai rodo, kaip tam svyruojančiam jaunimui trūksta tvirtai vadovaujančios rankos. Tik pačių tėvų sąmoningumas ir lietuviškos mokyklos aktyvumas padės mums išgelbėti šią "paklydusiųjų kartą".

Autorė jau deramai geba pinti veiksmo intrigą, nors dar šen ir ten pasigestum ryškesnio psichologinio motyvavimo. Jos veikėjai svyruoja tarp dviejų pasaulių, dėl to ir stipresnio charakterio personažų nematyti. Jūs daugiau paveikia kaip ir pašalinės aplinkybės: motinos ištikimymas, draugo pavyzdys, motinos liga. Rašytoja savo veikėjus veda taip, kad jie prieitų ne tiek jų pačių, kiek jos numatytą tikslą -- grįžimą į lietuviybę. Dėl to romane jau čia daugiausia pedagoginio, kaip psichologinio motyvavimo.

Romano kalba lengva, tokie pat ir dialogai, nors šie vietom galėtų būti labiau pritaikyti atskiriems veikėjams, sakykim, kreipini "mergaitė" ne visi turėtų vienojai vartoti. Į šiaip jau taisyklingą kalbą įsimažiau kartais ir neliteratūrinės kalbos žodžių, kaip anškas, pletkas, skaitliukas, čemodanas (šalia lagamino) ir kt. Pažymins, kad ir prapleštas, neturėtų būti išskiriamas kableliais prieš pažymimą žodį, bet tik po jo. Paliktas nemažas pluoštas korektūros klaidų. Kadangi knygą skaitys jaunimas nemažiau už suaugusius, būtų gera, kad minėti spaudos riktai būtų išlyginti.

Baigiant tenka pažymėti, kad autorė užgriebė ir palyginti deramai pavaizdavo itin svarbių mū-

Henrikui Gavorskui stambia suma parėmus, pasirodė naujas iliustruotas žurnalas Venezuelos Lietuvos, įdomiai Juozo Kukanauzės redaguojamas. Vos gavus iš spaustuvių dar "Šiltą" numerį, buvo aplaistytas šampanu. Nuotraukoje iš kairės: Vladas Venckus, mecenatas Henrikas Gavorskas, Vanda Bielinienė, red., Juozas Kukanauza ir Ona Kukanauzienė.

VYTAUTĖ ŽILINSKAITĖ APIE VAIŽGANTIŠKĄ FILMĄ

Apie ok. Lietuvoje pastatytą filmą "Tas prakeiktas nuolankumas" jau du kart rašė Dirva. Ir nenuostabu. Vaižganto "Dėdžių ir dėdienių" motyvu susukti filmą bolševikinės okupacijos sąlygomis nėra lengva. Tas sumanymas sukėlė nemažą susidomėjimą netikrai ok. Lietuvoje, bet ir išeivijoje. Dirva, bene pirmasis išeiviskasis leidinys, paskyrė dėmesį projektui, citavo vykdytojų pareiškimus ir išdėdė keletą nuotraukų dargi filmui nepasirodžius ekrane.

Dėta vilčių, kad vaižgantinis veiklas suteiks susidomėjusioms auditorijoms tam tikrą lietuvišką atgaivą. Medžia-

sų jaunimo ir lietuviybės problemą, kuri ir toliau prašysis būti neužmirštama.

gos tokiai lietuviškai atgaivai, kaip žinia, Vaižgantas patiekia sukaupu.

Filmui pasirodžius, pasigirdo ok. Lietuvos kritikų balsai. Ir nuostabu neatsirado balso, kuris respektuotų filmo statytojų tritįsą. Kritikos balsai pasmerkė Vaižganto sudarkymą. Kino kritikas Saulius Macaitis itin aštriais žodžiais aptarė nesėkmę, nes filme vaižgantiškumas sukeistas į bespalvą doktrinieriškumą. Filmą pavadino "polemika su Vaižgantu". Režisūra stengėsi "papildyti" Vaižgantą "nūdieniu akompanimentu". Dirvos 80 nr. apžvelgti ek-rano nusikaltimai "vaižgantiškumui" ir nurodyta tų nusikaltimų priežastis, apie kurią ok. Lietuvos kritikai negali prabilti. Tai nematomo politruko, dirigavusio scenoms, filmo nuotakai, ryškios "politinės abecėlės" įbrukimas į "istorinį" filmą.

Kad ta Dirvos prielaida yra teisinga, rodo ir "Literatūros ir Meno" žurnalo pašnekesys su filmo scenariste Vytaute Žilinskaite (spalio 16 d. laida). Savaimė aišku, scenaristė apėjo to nematomo politruko ryškinimą. Ji kalbėjo apie sąlygas, kurios filmą padarė toki, ne kitoki.

Vytautė Žilinskaitė yra žinoma humoristė, dabartinėje satyrinėje ok. Lietuvos raštyjoje sėkmingai užėmusi Liūnės Janušytės arba Pivošos vietą. Jai buvo pavesta paruošti "Dėdžių ir dėdienių" scenarijų. Štai ką pareiškė scenaristė žurnalo bendra darbiui:

Jeigu iš anksto būčiau žinojusi, jei Kino studija būtų mane išpėjusi, kad priimtas ir meno tarbos patvirtintas scenarijus nėra savarankiškas literatūrinis vienet, o beformė tešla režisieriaus rankose -- nė už ką nebūčiau ėmusis šio darbo ir gaisusi dvejus metus.

Toliau dėsto Vytautė

Žilinskaitė:

Eilė filmo scenų grupiai iškraipo scenarijų ir visa savo dvasiaprieštarauja manajai Dėdienių" interpretacijai. Nėliko scenarijaus stuburo, neliko socialinio ir dvasinio konteksto Mykoliukui, neliko vaižgantiškųjų motyvų, dėl kurių apskritai rašiau scenarijų: meilė gimtajai žemei, poetiškųjų sielos pradų iškėlimas, meilės jausmo tyrumas ir pastovumas... Į mano protestus niekas neatsižvelgė. Protestavau prieš tai, kad Geišė plaktų rimbu Severiją... prieš kokių Severinos ir Mykoliuko meilės epizodą klėtyje... prieš maišais apmankintus valstietčius... prieš mėgavimąsi kruvinu avies kaklu... prieš filmo pavadinimą (iki šios dienos nežinau, kas jį tokį sugalvojo!)... Tačiau Kino studijos vadovybė ir scenarijų skyrius -- tas pats skyrius, kuris gerai įvertino scenarijų ir pritarė mano ekranizacijai pozicijai, -- visada mūru stodavo už režisierių... Scenaristui nė kreiptis nėra kur: sutartis nurodo kūrybinius ginčus spręsti vietoje.

Kaip matyti, scenaristė Vytautė Žilinskaitė narsiai, vytautiškai kerta Kino studijai, kuri su manė tą filmą statyti, nupirko Žilinskaitės scenarijų, "socialistinio realizmo" dvasioje jį koregavo, suteikė jam "nūdienio" asmens požiūrį į marksistinę dialektiką nepažinusį Vaižgantą. Kino studija pristatė Vaižganto veiklą toki, koks jis išliko po politrukinų "pataisų" tam tikruose Kino studijos kuluaruose. Ir nenuostabu Vytautė, kaip humoristė, turi ypač aiškiai išiminti, kad ir knygų leidyklų "kuluaruose" smagiai rašo "įvadu" pasaulio literatūros klasikams ir pakaltina juos už disonansus su leninizmo tezėmis. (gd)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

APIE GYVYBĖS ELEKSYRĄ

Humoreska, J. Cijūnelienės skaityta Korp. Neo-Lithuania Chicagoje vakarojime, spalio 23 d.

Nieks nenorime pasenti, nei pražilt ar sustorėt... norime linksmai gyvent ir mylėt, mylėt, mylėt! Mokslo žmonės vis galvoja, prakaituoja, kombinuoja, kaip išrast tokius vaistus, kad ligiau gyvent žmogus. Visi trokštam to, galvojam, apie tai dažnai svaiojam.

Manom, jeigu tai įvyktų -- visos bėdos mus paliktų! Bet ištikro nežinau, argi būtų ta la geriau?... Na štai turim vieną dieną visus trenkiančią naujieną: "Štai gyvybės elektrą jau išrado gudrūs vyrai, dabar mes visi gyvensim, nebemirsime, nebesensime, Nebereikės mums daktarų, nei graborių, nei kapų. Tai bent amžius, tai gadyne -- prasideda laikai auksiniai..."

Tai atrodo būtų gerai, bet ištiesų bus ... blogai! Metų tikstančiai riedės ir žmonių tiek padaugės, kad naujos tikros bėdos prasidės. Vietos žemėj greit nebus, nes kitaip gyvens žmogus... Žemė bus pilna namų, labai didelių, mandrų... aukštų tikstančių jie turės, nebus medžių ir žolės!

Nebus žemėj gyvulių, nebus jūrose žuvų, bus suvalgyta viskas, jokio gyvio nesuras mūsų provaikių vaikų vaikai! Apie kiaušius ir karvutes seks pasakas bobutės! Vaikams suprasti bus sunku, kad čia būta gyvulių ir tikėt jie negalės, kad ana žmonės praeities valgė gyvulius, paukščius, žuvis, vėžius ir grybukus...

Kad daržoves jie augino, gėles kažkokias sodino... kad žeme jie važinėjo ir kelius jie čia turėjo kad ant žemės upės buvo, kurios jau seniai išdžiuvo!... Vien tablētēm jie gyvens, nebus maisto, nei vandens! Nebus konjako, ne vynelio, viskės anei šampano gyno... nebus skačo, nei alaus, vietoj viso to jie tablētę gaus...

Baliai bus tokie nuobodūs, nebus 7-up, nei sodos! Nei lietuviškų paršukų, zuikų, rolmopsų, šrimpsukų, nebus kugelio, dešrų... Pagalvoti net baisu!!! Na, bet čia tik juokai, apmąstykime gerai pavyzdžiui, sekančią problemą: Kada 20,000 metų mes būsime pragyvenę, o vis dar jausimės jauni, linksni ir nepasenę...

Vaikų gal du tikstančius kokius turėsime, vaikaičius kompiuteriais skaičiuot tegalėsime, visur būsime buvę, viską būsime matę, prie žmonos ar vyro tiek būsime pripratę, kad šiandien ir pagalvoti negražiai tai atrodo, o tada unisonu šauksim -- "tikrai nusibodo..."

Vienas tik dalykas tada bus geriau: divorso prašyti -- nereikės daugiau! Divorsą bažnyčia automatiškai duos, po 10,000 metų prie vienos žmonos!

Kitos problemos, deja, bus kaip kad šiandieną, Sakysim, kalbant girdėsim kumutę nevieną: "Tas jaunimas šių laikų, apsaityti net baisu! Metų 100 vos suėjo ir rūkyti jau pradėjo! Šoka šokius jie po du, prisiglaudę prie pilvų... Sub-tango esą tai vadinasi, šoka vyrai ir merginos. Be barzdų jie ir be plaukų... Tiesiog šlykštu!

Arba, Žinrėk, kaip jie važiuoja, kaip raketos tas vairuoja... Lekia, dumia ir nežūri, baigia sudaužyti mėnulį! Pasaulio galas, kas ant žemės šiandien daros! Bet jaunimas tai pirma šių dienų bėda: Turiu štai dukrelę vieną, -- vyro ji surast negali... Metų tikstantį suėjus, dar nė karto netekėjus, jeigu čia neištekės, siųst į Marsą ją reikės!

O svarbiausia problema -- vyro manoj mama. Kartą ji pas mus atvyko, jai čionai gana patiko... per aštuonis šimtus metų prie namų ji taip priprato, jog atgal ji nevažiuoja, nors aš verkiu aimanuojau... Sako, kad visai nevažiuos -- sūnų savo ji dabo! Seniau tad ji gautų galą, bet nūn tegu ji bala -- tą gyvybės elektrą, ką ana išrado gudrūs vyrai!...

Skautininkų suvažiavimo Clevelande dalyvės.

V. Bacevičiaus nuotrauka

SKAUTININKŲ SUVAŽIAVIMAS CLEVELANDE

LSS skautininkų suvažiavimas, įvykęs Clevelande spalio 30-31 dienomis yra įvykis, nes toks suvažiavimas yra buvęs tik... prieš devyniolika metų! Tad suprantama, toks ilgas laiko nuotolis ir pažangios technikos skubas gyvenimas, jo problemos ir įtaigojo Seserijos vadovybę skautininkų suvažiavimą šaukti. Suvažiavime dalyvavo: JAV ir Kanados visų kartų atstovės 67 registruotos skautininkės. Posėdžiuose, konferencijose dalyvavo apščiari ir viešni, vietos vyresnės skautės, židinitės ir kiti, taip kad dalyvių skaičius kartais pasiekdavo ir porą šimtų.

Suvažiavimą tiesiogiai organizavo Seserijos vadovės skautininkės. Suvažiavimą nuširdžiai, seseriškai globojo Clevelando skautininkės. Pats suvažiavimas vyko Clevelando priemiesty, gražioje, parku apsuptuose tėvų jėzuitų rūmuose.

Suvažiavimo pagrindinė dalis: keturios paskaitos ir keturios diskusinės temos -- referatai.

Pirmąją paskaitą skaitė kun. v.s. J. Vaišnys, tema: "Ar klausyti įsakymo ar sąžinės"? Tema lietuvių gimdytojų kontrolę, ji sukėlė gyvas diskusijas, reiškia buvo aktuali...

G. Sužiedėlienė skaitė: "Vyro pasaulis, moters vieta". Prelegentė pristatė moterų vyro skriaudžiamos ir nustumtos rolę. Pasiskaitė prieš kūdikio -- mergaitės-berniuko lyties indoktrinavimą. Protegavo abiejų lyčių vaikus vienodai mokyti visokių darbų, pomėgių pagal lyties neskirstyti. Buvo karš-

Z. JUŠKEVIČIENĖ - naudojimą. Kaip sustiprinti skautavimą vienuose. LSS Vyriausia skautininkė L. Milukienė skaitė: "Seserija šiandien". Jos paskaita buvo išval-

Skautininkų suvažiavime Clevelande meninės programos išpildytojai ir paskaitininkai buvo apdovanoti gražiomis dovanomis. Iš kairės: L. Barauskas, S. Kielaitė-Kelečienė, N. Užubalienė, J. Kelečius, dr. R. Šilbajoris.

polinkį, pomėgių neliečiamumą: už pačios motinos gamtos įstatymus, už jų neliečiamybę. Diskusijose dalyvavo: kun. J. Vaišnys, skautininkės: O. Gaičiūnaitė, Z. Juškevičienė, B. Vindašienė.

Skautininkės Ina Nenortienė iš Bostono ir Irena Kerelienė iš Chicago, suvažiavime susitikusios po 20 metų nesimatymo.

V. Bacevičiaus nuotrauka

Skautininkės kalbėjo, atsidėjusios diskutuoti: ieškojo patrauklių būdų, priemonių, kaip sustiprinti skautų lietuvių kalbos žinojimą, vartojimą

ateitininkų -- dialogus, diskusijas, iš neolitu anų -- vakarajimus ir t.t.

S. B. Kožicienė pateikė temą: "Lietuviškumo bruožas skautiškame jaunime šiandien". Šią jos parengtą paskaitą vykusiai perskaitė s. Z. Jallionienė. Pateikta paskaita: "Vyresnių skautų būrelių veikla tuntuose". S. J. Mikutaitienė gyvai, įtikinančiai kalbėjo jaunų vadovų parengimo -- parinkimo reikalu. S. Butkienė kalbėjo skautininkų pareigos reikalu: ji kvietė patyrusias skautininkes savo turimas žinias perteikti jaunoms vadovėms o jaunąsias -- būti atviromis ir iš vyresniųjų

žinias priimti. Aptartas vyresnio amžiaus skautų organizacinės struktūros reikalas, sudaryta ir komisija nuostatų projektui parengti. Diskusinėms temoms, referatams vadovavo -- moderavo s. L. Luneckienė. Visos pateiktos temos buvo aktualios ir gana gerai parengtos, sklandžiai pateiktos. Tik daugumas skautininkų nuosirdžiai apgailestavo, kad skautininkų suvažiavime nebuvo pristatyta -- patikrinta pačios skautininkės vaidmuo besikeičiančiose gyvenimo sąlygose ir gyvenamame laike?

Dr. s. R. Šilbajoris skaitė temą: "Judita Vaičiūnaitė pokarinės Lietuvos poezijos perspektyvoje". Poetę pristatė kaip neišpasakytai sunkią, komplikotą kūrėją, bet čia pat ją ir patiesino jos gyvenoms aplinkos sąlygomis... Akcentavo, pasigėrėjo, kad poetės lyrinė styga skamba tautine meile ir tautinio išlikimo baime... Poetės, J. Vaičiūnaitės kūrybą tikrai meniškai pristatė aktorė, S. Kielaitė-Kelečienė. Paskaitininkas prabėgomis pristatė ir dar du dabarties Lietuvos poetus, tai J. Degutytę ir J. Marcinkevičių.

Literatūros vakaras buvo sujungtas su dr. R. Šilbajorio paskaita, ji buvo drauge ir dalis paties literatūros vakaro. Sktn. N. Jankutė-Užubalienė, subrendusios literatūros pajėgumu atidarė ir pravedė literatūros vakarą. Programą išpildė du aktoriai: L. Barauskas ir J. Kelečius, jie atliko: A. Vaičiūnaičio Uodą ir pateikė ištrauką iš J. Marcinkevičiaus dramos Mingaugas. Profesionalų puiki vaidyba, kostiumai, šviesos -- visa drauge visus žavėjo ir aktorius palydėjo ilgais plojimais. O suvažiavimo organizatorės artistus dar apdovanojo meniškais suvenyrais, dail. s. Inos Nenortienės sukurtais.

Kai skautams pamini laužą, tai nuotaukos tuojau atgyja ir veidą šypsena papuošia! Na, ir ši kartą buvo puikus laužas, programą išpildė Neringos ir Pilėnų tuntu skautės-ai ir jų buvo tikrai gausus būrys, jie paskleidė ir malonų jaunatvišką vėją! Laužą pravedė, visu aktorės gabumu akademikė J. Petraitytė. Skaites suorganizavo ir jas parengė tuntininkė s. N. Kersnauskaitė.

Dailės meno parodoje savo kūrinius išstatė šios menininkės-skautininkės: V. Aleknavičienė, M. Kižienė, I. Nenortienė, I. Treinienė.

Suorganizuota tautodailės dirbinių parodėlė, daugumas eksponatų tai pačių skautininkų pomėgio darbai, darbeliai, įvairūs medžio drožiniai, siuviniai audiniai ir t.t. Buvo ir spaudos parodėlė, kurią paruošė s. I. Regienė.

S. Irenai Regienei, ilgametei Skautų skyriaus Drauge redaktorei Vyr. skautininkė L. Milukienė iškilmingai įteikė LSS-gos jai skirtą ordiną "Už Nuopelnus". Buvo pagerbtos ir buv. il-

O, skambink per amžius vaikams Lietuvos!...

Jau trečias dešimmetis, kaip Petro Viščinio vedama "Laisvės Varpo" programa radijo bangomis kiekvieną sekadienį skleidžia lietuvišką žodį ir skambią Tėvynės dainą plačiai po Bostoną ir jo apylinkėse miestelius pasklidusioms lietuvių kolonijoms. Ir tas jo "Laisvės Varpo" šauksmas, "Kad lietuviškas esame gimę, lietuviškas turime ir būt..." nėra be pasekmių. Tailygdvasinis ryšys, jungiantis visus abiejų kartų lietuvių vieną lietuvišką šeimą, nežiūrint amžiaus, profesijos, senosios ar jaunosios kartos. Visiems jis yra brangus, laukiamas, nes tai gimtosios žemės -- Lietuvos laisvės šauksmas, kad visi esame jos vaikai. Dėl to ir nenuostaba, kad jo rudeninį koncertą susirinko lietuvių spalio 24 dieną (sekm.) ne tik iš Bostono ir jo apylinkių, bet iš Worcesterio, Lowellio, Brocktono, Norwoodo ir kitų vietovių, kur tik girdima "Laisvės Varpo" programa. Malonu buvo matyti jau čia išaugusius mūsų jaunimą ir senelius su lazdele pasiremiančius ir net jau vežiojamą kėdėje sėdinčius ir braukiančius asarą, kai komp. J. Gaidelio vedamas choras užtraukė taip visų širdžiai mielą "Kur bėga Šešupė". Iš to matosi kaip jiems brangus lietuviškas žodis, kuri mūsų senieji išgirsta, gal būtų, tik radijo bangomis, svetimoje aplinkumoje ar net senelių prieglaudose, jam paremti ir išlaikyti jie siunčia, gal būtų, paskutinę penkinę ar net dešimtinę iš savo kuklios pensijos.

Didelis nuopelnas dėl gero parengimo pasisekimo priklauso ir kompoz. J. Gaideliui bei jo naujai suformuotam iš Brocktono ir jo apylinkių lietuvių mišriam chorui, kuris pirmą kartą su savo skambia daina pasirodė Bostono scenoje. Dviejų dalių programoje choras su pasigėrėjimu išpildė žymesnių mūsų kompozitorių kaip Sasnausko, Šimkaus, Švedo, Gaidelio, Gudavičiaus ir kitų populiarias dainas: Kur bėga Šešupė, Ant tėvelio dvaro, Vaziavau dieną, Saulės akys, Už jūrų marių, Paskutinis vakarėlis. Antroje dalyje choras dainavo: Kur giria žaliuoja, Laikas namo, Anoj pusėj Nemunėlio, Toks mėlynas takas, Kur teliai sulojo, Laisvės daina.

Po programos vyko vaišės, kurias paruošė mūsų mielos ponios, dovanų laimėjimai ir šokiai, grojant Worcesterio A.M. Trio kapelai. Gausus atsilankymas ir draugiškas visų kartų lietuvių bendradarbiavimas koncerte parodo koks svarbus veiksnys yra lietuvių radio valanda mūsų lietuviškai kultūrai ir tautiniams ryšiams palaikyti svetimoje krašte. Dėl to didelė padėka tenka jo vedėjui Petriui Viščiui už nepailstamas pastangas programų rengime, o mūsų visų pareiga jį materialiai ir moraliniais paremti.

J.V. Sūdavas

MALE

FULL-TIME FURNITURE REPAIR AND TOUCH-UP

Must have experience in furniture repair and touch-up.

Must have knowledge of modern wood finisher.

Must know how to use wood-working equipment.

Must have experience with burning knives, lacquer sticks, concentrated powders, shading lacquers, universal colors and spraygun.

Also need men experienced in upholstery repair.

• Beginning pay subject to ability and experience.

• Opportunity for advancement.

• Vacation benefits.

• 40-hour basic work week with some limited overtime available.

APPLY MON. THRU FRI. AT SERVICE DESK 10 A.M. TO 5 P.M.

ROSS FURNITURE WAREHOUSE
G-6434 S. DORT
GRAND BLANC, MICH.
(83-85)

FEMALE

SEWERS
SAMPLE DEPARTMENT
Excellent working conditions. Steady employment. Experience on knits preferred.
Contact Mr. Harcher

Dalton of America
WILLOUGHBY, OHIO
946-4000
(83-87)

SEWING MACHINE OPERATORS

Immediate opening for factory experienced single needle Singer Power Sewing machine operators for ladies dresses and sportswear. Piece work rates. Hourly guarantee. Steady employment.

Dalton of America
2570 Superior, 3d Floor
Cleveland, Ohio
(83-87)

LSS Seserijos vadija su vyr. skautininke L. Milukiene (vidury tamsoje uniformoje) ir suvažiavimą organizavusia ps. S. Šariene (ketvirta iš dešinės).

V. Bacevičiaus nuotrauka

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Liet. Teisininkų D-jos** Clevelando skyriaus valdyba š. m. lapkričio 5 d. turėjo savo eilinį posėdį. Buvo svarstyti skyriaus einamieji reikalai. Be to, padiskutuotos dabartinės mūsų bendrinių organizacijų aktualijos. Nutarta artimiausiu laiku surengti diskusinę paskaitą "Lietuvos 1941 metų sukiliminė vyriausybė". Referentas Feliksas Mackus, buvęs V. D. universiteto teisių fakulteto tarptautinės teisės lektorius. Paskaitos laikas ir vieta bus paskelbta vėliau.

Šių metų skyriaus valdybą sudaro: pirm. Feliksas Mackus, sekr. Povilas Mikšys ir ižd. Jonas Mockus.

Valdybos posėdis įvyko P. Mikšio bute. (m.m.)

• **Dainos ir grožinės literatūros vakaras** įvyks šį sekmadienį, lapkričio 14 d., 4 v. p. p. Clevelando muzikos instituto Le Pavillon salėje, 11021 East Blvd., University Circle.

Programoje solistė Aldona Stempužienė, dramaturgas K. Ostrauskas ir poetai H. Nagys ir R. Vėžys. Rengia Tėvynės Garsų radijo valandėlė. Kviečiama bilietus įsigyti iš anksto, nes salėje prie įėjimo nebus parduodami. Dėl bilietų kreiptis į Tėvynės Garsų radijo programos direktorių J. Stempužį.

• **LB I ir II apylinkės** nutarus susijungti, pirmasis bendras susirinkimas įvyks lapkričio 21 d., 3 v. p. p. Naujosios parapijos salėje. Bus renkama apylinkės valdyba ir pranešimą padarys atvykęs LB cv pirm. V. Volertas. Visi lietuviai kviečiami atsilankyti į šį pirmąjį bendrą susirinkimą.

DVEJETAS REIKSMINGŲ SLA APEIGŲ

Ohio valstybėje vykiančių SLA atstovų suvažiavimas ir 14 kuopos 70 metų gyvavimo sukaktuvės suderinta tą pačią spalio 30 dieną Čiurlionio ansamblio namuose.

Nors ne visi numatyti atstovai susirinko, betgi suvažiavimo tikslai tikrai pasiekti. Pavyzdinčiai darbštus SLA prezidentas P. Dargis, kaip visuomet, nuodugnai išdėstė Susivienijimo tikslus, dabartinę padėtį, politinę, kultūrinę, visuomeninę ir labdaros veiklą, laimėjimus bei sunkumus ir pastangas šiai didžiausiai bei turtingiausiai mūsų organizacijai stiprinti. Visa tai atlikta gyvai ir tiksliai. Sekretorius dr. A. Budreckis pavaizdžiai ir smulkmeniškai nagrinėjo kai kurias šiuo metu opias priemones Susivienijimui ugdyti.

Esmingai įsigilinus į visiemis dalyviams rūpimus klausimus, kilo gyvos diskusijos. Kalbėjo Praškevičius, Vyt. Braziulis, įtakingas Detroito veikėjas A. Sukauskas, K. Gaizutis, St. Lazdinis, J. Daugėla, inž. V. Vinclovas, Jonušis, P. Shukis ir kiti. Į svarbesnius klausimus prielankiai atsakė prezidentas ir sekretorius.

Darbotvarkę atbaigus, visi atstovai buvo gardžiai pavaišinti priešpiečiais, patyrus specialisto P. Shukio parūpintais ir paslaugios palydos aptarnaujamais.

Vakare ten pat iškilmingai paminėta 14 kuopos sukaktis. Nariai ir svečiai bemaž užpildė salę.

Koncertinės programos vedėjas — kuopos pirmininkas Vyt. Braziulis. Atlikta: K. V. Banaičio — Už žalos girelės, St. Šimkaus — Mergužėle brangi ir Halevy — arija iš op. "Žydė". Dainavo operos solistas J. Kazėnas, V. Kuprevičiaus Vosilkėliai ir A. Kačanauskas — Mano rožė. Dainavo solistė N. Braziulienė. Duetai: J. Kazėno — Rudenėlis

ir A. W. Mozarto — Duok ranką man. Dainavo abu. Visą koncertą pianu lydėjo G. Karsokienė.

Baritonas J. Kazėnas dažniausiai dainuoja ir vaidina žaismingai. Tuo būdu turinys gražiomis įtaigomis būrte buria publiką. Balso valdymas atsargus, bet užtat garantuotas. Gaila, kad pastaruoju metu N. Braziulienė rečiau tesirodo koncertuose. Sidabrinis sopranas skamba švelniai ir lepi. Aukštos gaidos lengvos, tartum plaukte plaukia. Vaidyba santūri, kukli, bet glėžna. Duetas dainuodami, abu grakščiomis vaidybinėmis priemonėmis paryškina melodijas ir muzikinę raišką. G. Karsokienė — labai jautri akompaniatorė. Talentinga solistų skatintoja. Kiekvieną kūrinių vos apčiuopiamais atspalviais puošia. Plota labai karštai. Solistai ir pianistė apdovanoti gėlėmis.

Po koncerto pereita prie gausių rinktinių svečių. Šeiminkė ir vaišintoja — maloni, be poilsio bėgiojanti ir visiems svečiams lipšni — O. Jokūbaitienė. Puotauta linksmai ir visai broliška. Prie baro mandagiai ir mikliai aptarnavo P. Shukis ir A. Karsokas.

Vaišių baigoje sulaukta daug sveikinimų. Vadovavo Vyt. Braziulis. Kalbėjo: P. Dargis, viceprezidentas inž. A. Čaplikas, dr. A. Budreckis, A. Sukauskas, J. De Righter, kuopos garbės pirmininkas F. Baranauskas, ALT-os Clevelando sk. pirmininkas inž. A. Pautienis, Lithuanian Village b-vės pirmininkas J. Stempužis ir kiti. Ypatingai vyravo P. Dargis. Stipriai sujaudino svečius, ugingai keldamas tėvynės meilę, siaubingą tėvynės vergiją, skaudžius duomenis, išeivių pareigas bei viltis ir t.t. Tai yra nepaprastai talentingas kalbėtojas.

Suvažiavimas suteikė daugybę naudingų akstinių laimingesnei SLA atečiai.

Vladas Braziulis

• **Dr. Šarūnas Lazdinis** ir jo žmona Marytė (Gruzdytė), įsikūrę Dayton, Ohio. Dr. Š. Lazdinis dirba Wright Paterson Air Force Base kaip aeronautikos inžinierius, o jo žmona studijuoja istoriją Wright State universitete.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 14 D. dainos ir literatūros vakaras Clevelando Muzikos Instituto salėje. Dalyvauja -- A. Stempužienė, H. Nagys, R. Vėžys ir K. Ostrauskas.

LAPKRIČIO 21 D. Šv. Kazimiero lit. mokyklos pietis.

LAPKRIČIO 28 D. Sino Kudirkos ir Kariuomenės šventės minėjimas. Rengia ALT ir LVS Ramovė.

GRUODŽIO 4 D. Akademinio Skautų Sąjūdžio, Clevelando skyriaus, metinė šventė.

GRUODŽIO 12 D. Naujosios Parapijos salėje 1941 m. sukilimo minėjimas.

SAUSIO 22 D. Čiurlionio ansamblio pagerbimo balius - koncertas.

VASARIO 5 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius šv. Jurgio Parapijos salėje. Rengia Plėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas.

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m. sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

KOVO 5 D. Grandinėlis koncertas.

KOVO 11 D. Kaziuko miugė Naujosios parapijos salėje.

L. Kapčienė duoda šaulės priesaiką prie naujai pašventintos Clevelando šaulių vėliavos. Vėliavą laiko J. Kapčius. Dešinėje stovi G. Klimaitė. Gilumoje: K. Kodatienė, LŠST cv, pirm. V. Tamošiūnas, muz. A. Mikulskis, sąjungos garbės narys V. Išgėnaitis.

J. Carlos nuotrauka

Clevelando šaulių vėliavos įsigijimo reikšmė ir veikla

Spalio 17 dieną Clevelando šauliai įsigijo ir pašventino savo vėliavą. Vėliava bus mūsų šaulių simbolinė dvasios vienybė ir stiprybė. Mes šauliai esame Šaulių Sąjungos įkūrėjas V. Putvio pasekėjai ir jo šaulių idėjos vykdytojai.

Šita diena mums šauliams bus labai brangi ir kartu istorinė, nes nuo šios dienos Clevelando šaulės ir šauliai pradeda savo šaulišką darbą po šaulių vėliavą kuri mūsų visų darbą stiprins ir sujungs vienybėn. Mes visada pasirodę palai kyti gyvą lietuvių ir kuo daugiausia remti pavergtos Lietuvos vadavimo darbą. Mūsų veikla išeivijoje, pavergtos tėvynės sesėms ir broliams lengvina nešti vergijos jungą, nes mūsų veikla duoda jiems viltį ir stiprina tikėjimą į Lietuvos prisikėlimą ir vergijos pančių nutraukimą.

Lietuvos Šaulių Sąjunga buvo įkurta V. Putvio pastangomis. Jis savo visas fizines ir dvasines jėgas paaukojo lietuvių ir kovai už Lietuvos laisvę. Kaip dr. Banašavičius padarė įtaką pasyviai lietuvių dr. V. Kudirkai, kuris vėliau buvo vienas iš aktyviausių ir stipriausių lietuvių tautos žadintojų, taip pat ir lietuvių tautos balsas prisikelti į nepriklausomą gyvenimą, rado V. Putvio širdyje karšto patriotimo ir jis atsiskyręs nuo lenkiškų bajorų patraukė lietuvių tautos pašauktu keliu, ten kur, jo gimtoji žemė šaukėsi pagalbos, keltis nepriklausomam gyvenimui. V. Putvis galutinai atsiskyręs nuo dirbtino ir primesto jam lenkiškumo, pasidarė didžiausiu kovotoju už Lietuvos laisvę.

1939 metais L. Šaulių Sąjunga Lietuvoje turėjo 125 chorų, 400 vaidybos kuopelių, 4 nuolatinis teatras, 105 orkestrus, 350 bibliotekų, 72 šaulių namus, 1200 šaulių būrių ir 62,000 šaulių. Tai nuopelnas V. Putvio ir jo pasekėjų darbščių ir sąžiningų šaulių.

Lietuvos Š. Sąjunga tremtyje atsikūrė Amerikoje ir Kanadoje ir turi dabartinį laiką 16 vietų, kuopų ar būrių. Šaulių sąjunga tremtyje yra tarsi Lietuvos Šaulių Sąjungos ir dirba kultūrinį darbą. Darbo yra, o darbininkų ir veikėjų kartais per mažą. Nereikia bijoti, šauliai iš kitų organizacijų darbo neatims.

Šaulių vėliavos žalia spalva mums primena pavergtos tėvynės žalius miškus, laukus ir žalias pievas. Clevelando šaulių vėliava mums primena pirmą Lietuvos karininką A. Juozapavičių, kuris paaukojo savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Jo garbingas vardas, įrašytas mūsų vėliavoj, mums visada primins, kad ir mes šaulės ir šauliai visada ir visur turime aukotis ir dirbti lietuvių ir pavergtos tėvynės labui. Šita vėliava, mums primins, kad mes šauliai turime tęsti darbą šaulių, savanorių ir partizanų, paaukusių savo gyvybę už Lietuvos laisvę. Jie žuvo ir savo brangiu krauju įrašė testamentą ant tėvynės žemės, pavesdami likusiems tęsti kovą dėl Lietuvos laisvės iki pergalės. Jie žuvo, bet jų testamentas ir tėvynės laisvinimo idėja neužuvo.

Laisvinimo idėja yra gyva mūsų širdyse, ir mes ją perduosime savo vaisiams ir ateinančioms kartoms. Lietuva yra prieš pavergtą, bet Lietuvos laisvės idėja pas mus išeivijoje ir pavergtose Lietuvoje pas žmones yra gyva ir priešas jokiui būdu iš mūsų širdžių ir iš mūsų sąmonės tos laisvės idėjos neatėmė ir niekada neatims.

Šiandien aš prisimeinu Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Vytauto kariuomenės vėliavą, kurios dalyvavo Žalgirio mūšio pergalėje. Antro pasaulinio karo metu, vočiai nugalėję lenkus, Krokuvoje rado Žalgirio mūšyje dalyvavusias vėliavas ir grąžino į seną ordono Marienburgą pilį.

Tenai buvo ordino vėliavos, lenkiškos vėliavos ir Lietuvos kariuomenės Vytauto karių vėliavos. Aš sustojau prie Vytauto karių vėlavų, nes man tos istorinės lie-

tuviškos vėliavos buvo mano sielai artimos ir širdžiai labai brangios. Aš tenai buvau pirmą ir paskutinį kartą, bet išpūdis buvo begaliniai didelis ir paliks neišdildomas iki mirties. Muziejaus prižiūrėtojas parodė ir paaiškino ant vienos lietuviškos vėliavos kraujo lašus, kas mane dar neužmirštamai sujaudino ir nustebino. Tai Vytauto Didžiojo karių kraujas, kuris buvo pralietas Žalgirio mūšio pergalėje.

Tos garbingos ir brangios Vytauto karių vėliavos, su vyties ir Gedimino stulpais, jungėkarius vienybėn, davė drąsos ir ryžto, kėlė kovos dvasią ir vedė į didžiausią to laiko Europos karo mūšį ir pergalę. Taip pat dabartiniu metu, mūsų Clevelando šaulių vėliava, su tais pačiais garbiniais Vytauto karių vėliavų simboliniais ženklais, jungs mus seses ir brolius šaulius vienybėn, priduos daugiau ryžto, daugiau pasiaukojimo lietuvių darbui, taip pat duos daugiau skatinančios jėgos pavergtos tėvynės vadavimo darbui. Tai šauliškos mintys pašventinus ir įsigijus Clevelando šaulių vėliavą.

Viskas Nepriklausomai Lietuvai.

Dr. K. Pautienis

• **Apdraudos reikalais** geriausius patarnavimus galite kreiptis į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais** kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ

Šv. Jurgio parapijos klebonijai Clevelande reikalinga šeiminkė. Dėl sąlygų skambinti klebonui kun. B. Ivanauskui, telefonu (216) 431-5794.

PARDUODAMI 3 NAMAI

Prie E. 185 St., 200 pėdų pločio sklypas iš gatvės, pačiame lietuvių apgyventame centre, prekybinėje zonoje, parduoda individualiai savininkai. Suinteresuotus prašome skambinti vakarais nuo 5 iki 7 val. tel. 486-6540. (81-84)

LAIOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY'S MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

STANKAITYTĖ IR BARAS Į AUSTRALIJĄ

Solistai Dana Stankaitytė ir Stasys Baras, pakviesdami dalyvauti pagarsėjusiam Adelaidės meno festivalyje, kuriame pasirodo ne tik Australijos menininkai, bet nemažai ir iš užsienio, į Australiją išskrenda 1972 m. kovo 11 d. ir į Čikagą sugrįš balandžio 5 d. Be dalyvavimo festivalyje, jie dar duos koncertus lietuviams kovo 18 Adelaidėje, kovo 24 — Perthe, kovo 26 Canberroje, kovo 30 Sydneyje ir balandžio 4 d. Melbourne.

• **Z. Jankauskas**, gyv. Philadelphijoje, reikšdamas užuojautą dėl K. S. Karpiaus mirties, rašo, kad dar viena senesnės lietuvių išeivijos švėtetis žvaigždė užgeso. Z. Jankauskas pažino K. S. Karpių nuo 1913 m. Lowell, Mass. Jam perėmus Dirvą nuosavybėn, paliko artimesni draugai ir jis pradėjęs bendradarbiauti Dirvoje, rašydamas Philadelphijos lietuvių pastabas ir kitus straipsnius.

"Gaila, netekus seno pažįstamo, rašo Z. Jankauskas, juo labiau gaus spaudos ir kitų darbų veikėjo. Velionio broliui ir kitiems reiškiu gilią užuojautą".

PATIKSLINIMAS

Dirvos 83 nr. po M. Kasniūno atsiųsta nuotrauka buvo parašyta klaidingai p. Laikūnienės vardas. Turėjo būti ne Kazė, bet Konstancija Laikūnienė.

NEW YORK

NEW YORKO LIETUVIŲ EVANGELIKŲ SUKAKTIS

Spalio 31 dieną, Woodhaven apylinkėje, kuri dabar yra virtusi labiausiai lietuvių apgyventa vieta, 91 St., yra vienintelė New Yorke evangelikų liuteronų bažnyčia, įsteigta 1951 metais. Bažnyčia yra erdvi ir graži, pastato 2 aukšte, o pirmame aukšte yra didelė salė, kuri yra naudojama ne tik tai evangelikų religinėms sueigoms, bet ir lietuviškoms organizacijoms. Tos parapijos kunigu yra kun. Dagys.

Į šios parapijos 20 metų sukaktį iš Čikagos buvo atvykęs kun. Povilas Dilys, kuris kartu su kun. Dagiu atlaikė iškilmingas pamaldas.

Po pamaldų, apatinėje salėje buvo sukakčiai paminėti suruoštas pokylis, bet be alkoholio. Į iškilmes su-

sirinko iš New Yorko ir tolimesnių apylinkių apie 200 svečių. Visi buvo vaišiniai skaniais užkandžiais ir kavute. Visa programa, galima sakyti, vedė kun. Dagys, papasakodamas bažnyčios istoriją ir dabartinę jos veiklą. Po to, kalbėjo kun. Dilys, kuris kvietė visus, o ypačingai mūsų jaunimą, neužmiršti, kad jie yra lietuviai ir kad jie tokiais liktų. Minėjime dalyvavo daug klaipėdiškių, tarpe jų žinomas veikėjas Stiklorius ir narsusis lietuvių kovotojas Klaipėdos krašte, buv. Santaros steigėjas ir jos vadas dr. M. Gelžinis. Sutikau čia ir klaipėdietę Simonaitytę, tai žinomos rašytojos Simonaitytės seserį.

Besiklausant kalbų ir besivaišinant, visos iškilmės praėjo per 6 valandas.

K. Klastauskas

• **Domininkas Klinga**, gyv. Brooklyne, N. Y. lapkričio 13 d. sulauks 80 m. amž. Jis yra gimęs Baibokų km. Vabalnikų vlsč., į JAV atvyko 1907 m. I Pas. karo metu tarnavo JAV kariuomenėje, 1928-34 m. redagavo Vienybę, po to dirbo įvairiose valdžios įstaigose. Po karo padėjo tremtiniams įsikurti Amerikoje ir apie 4000 naujimiems ateiviams padėjo susitvarkyti pilietybės dokumentus. Brooklyne jis turi taksų pildymo įstaigą.

BOSTON

KUDIRKOS METINĖS BOSTONE MININT

Bostono lietuviai, vadovaujami čia veikiančiam S. Kudirkos komiteto, rengia lapkričio 23 d. demonstracinę ekskursiją laivais į Marthas Vineyard salą, taip pat daromi ryšiai su vietinėmis televizijos stotimis ir laikraščių redakcijomis, kad Simo Kudirkos žygio metinės vėl sujungtų laisvojo pasaulio sąžinę dėl Lietuvos okupacijos. Šia proga Bostono S. K. Komitetas kviečia visus lietuvius gausiai dalyvauti minėtoje laivų kelionėje į Marthas Vineyard salą š. m. lapkričio 23 d. Registruotis prašoma skambinant "Keleivio" redakcijai telef.: AN 8-3071 ir Lietuvių Enciklopedijos redakcijai telef.: 268-7730.

Iš užsiregistravusių skaičiaus bus sprendžiama, žygio apimtis, laivų skaičius ir visas minėjimo pasisekimas. Bostono ir apylinkių lietuviai būkime verti Simo Kudirkos pasiaukavimo reikšmės Lietuvos laisvės byloje.

J. V. Sūduvas

Buvusiam Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdybos sekretoriui, ilgamečiui Amerikos Lietuvių Tarybos nariui ir dideliui visuomenininkui,

A. A.

KAZIUI S. KARPIUI

mirus, Jo broliui PRANUI ir kitiems giminėms bei artimiesiems, reiškia nuosirdžią užuojautą

Amerikos Lietuvių Taryba

Spalio 7-10 d.d. Tarptautiniame Institute Detroito suruoštoje parodoje lietuvių kamps, kurį aplankė 15,000 žmonių pasigerėdami lietuvių tautiniais išdirbiniais, Nuotraukos St. Kauneliene, budėjusi ir teikusi informaciją.

K. Sragausko nuotrauka

BALTIMORĖS TAUTININKŲ VEIKLA

Spalio 16 d. vietos tautininkų surengtas vakaras - koncertas po vakaros pertraukos pirmutinio pobūdžio, baltimoriečių sutiktas palankiū dėsniu ir dosnia, ypač moterų, parama. Tačiau aiškiai matome, kad jau praėję tie laikai, kai save dar laikėme tremtinių bendruomene, ir Liet. Svetainė vos talpino šio miesto lietuvių. Dabar jau gerai, kad ne per daug tuščių vietų rengėjams bado akis.

Ir šiuo kart atsilankė tik tas įprastinis skaitis -- šimtinė su virš jautresniųjų ir paslankesniųjų tautiečių, kuriems lietuviški renginiai dar netapę tik grasia pareiga.

Mūsų artimiausio kaimyno -- Washingtono mūlo latiniai atstovai, baltimoriečių ištikimi draugai -- E. Dambriūnienė ir dr. Ig. Saldukas taip pat nepatingėjo atvykti.

Programą pradėjo sk. kultūrinių parangų vadovas M. Karaša. Susirinkusius trumpai supažindinęs su svečiu iš Kanados, jauną dainininką Jonu Vaškevičium, pranešėjos pareigoms pakvietė mūsų kuopos jauniausią narę -- Jūratę Auštaraite.

Solistas torontietis padainavo 6 dalykus: 4 dainas ir 2 arijas. Pirmoje koncerto dalyje girdėjome: "Sutemo naktis", "Plaukia antelė" ir Pie menų raliavimą". Po pertraukos padainuota: "Ten kur Nemunas banbuoja", labai populiarėja "Non piu andrai" (is Mozarto "Figaro vestuvių") ir Ūdrio arija "Aš papuošiu žirgo galvą pinavijom" (iš Klovos "Pilėnų"). Fortepijonu palydėjo baltimoriečių nuolatinė kultūrinių parangų talkininkė, akompaniatorė E. Juškauskaitė-Bush.

Nors J. Vaškevičius šio laikmečio auklybos ir skonio, scenoje laikėsi kukliai ir santūriai. Jo sodrus ir skambus baritonas lengvai užpildė salės erdvę ir užvaldė klausytojų dėmesį. Labiausiai visiems patiko minėtos dvi operų ištraukos; plovimai čia buvo ypač smarkūs, tarpais su šūkiu "bravo" ir "bis". Pilna tautinės dvasios išraiškos Ūdrio arija buvo pakartota.

Programai pavairinti tarp dainų įsiterpė ke li tautiniai šokiai. Mažųjų būrelis, akordeonu vadovaujamas Alberto Juškaus, pašoko Kalvelių, Žiogelių ir Suktinių.

Buvo sutikęs pasirodyti iš Washingtono ir vietinių studentų neseniai susidaręs sambūris "Ma lūnas", tačiau, koncertui priartėjus atsisakė, teisindamasis esąs nepakankamai pasiruošęs.

Mažųjų šokėjų nesklindumų žiūrovai praleidžia su atlaidžia šypsena. Jų dalyvavimas scenoje mielai stebimas.

Bendras pobūdžio vertinimas toli gražu nevienodas. Tiems, kurie labiau tikėjosi dvasinės atgaivos ir turiningesnio kultūrinio peno, programa buvusi per liesa ir trumpoka. Užtat daugiau liko laiko mėgėjams pasižmonėti, pašokti ir pažinti.

Sokioms grojo dar mažai pažįstama, pasivadinusi "kolumbiečiais" Walt. Otrembos vedama kapela, Neperdaug šiandieniška triukšminga, tai ir vyresnieji sukosi valsų ir kitų nuosakių šokių melodijų nešami.

Šį kartą atsilankė su žmonomis net keturi gydytojai: du veter. ir du medicinos, o tai didelė retenybė mūsų Svetainėje!

Tur būt, jie gerokai pakėlė visos parangos svorį, nes girdėjau šenkant, kad publika buvusi rimta ir vakaras jauskos. Neturko tačiau ir priekaištų dėl kai kurių organizacinių spragų. Buvo jaučiama rengėjo kruopštesnio pasiruošimo stoka. Gal dėlto, kad renginys kelis kartus atidėlioas, ir jo pobūdis vis buvo keičiamas.

Meninei daliai pasi- baigus, sk. pirm. V. Bačanskas, padėkodamas visiems atsilankiusiems, sakė, kad šis vakaras esąs tarsi įvadas į visą eilę kitų, būsiančių beveik kas mėnesį.

Pakalbintas, svečias iš Toronto kai ką papasakojo apie save. Jis jau treči metai studijuojas Kanados Royal Conservatory of Music. Jo dartinis dainavimo mokytojas -- John Mc Knight. Dainavimo pamokos labai brangiai kaštujančios. Iškilnes dainavimo profesoriai ima ligi 30 dol. ir daugiau už valandą. J. Vaškevičius pajėgiąs mokėti savo vidutinio lygio mokytojų 15 dol. už valandą. Koncertuodamas liet. gyvenvietėse, jis jau lankęsis Čikagoje, Clevelande, o Kanadoj dainavęs Hamiltone ir, žinoma, Toronte. Du metus yra dainavęs canadian Opera

DETROIT

• **Prel. Mykolas Krupavičius** paminėtas spalio 31 d. 1971 m. Lietuvių Namuose. Paminėjimą atidarė L. Brizgys. LKD c. v. pirminkas Algis Kasulaitis skaitė apie prel. Mykolą Krupavičių paskaitą.

Prel. M. Krupavičiui lietuviybė buvo šventa kaip ir religija, sakė paskaitininkas Algis Kasulaitis. Paskaita buvo įdomi ir, kas svarbiausia, neilga. Po paskaitos turėjome ir meninę dalį. Pranas Zaranka ir jo dukra Taura padeklamavo šešius eilėraščius: Brazilijos ir Putino.

Pranui Zarankai vadovaujant visi sugiedojo Lietuvai brangi mano tėvynė ir ant galo Lietuvos Himną. Susidomėjimas paminėjimu nebuvo labai didelis ir salėje dalyvavo nepilnas šimtas žmonių.

• **Kariuomenės šventė** ir Simo Kudirkos minėjimas įvyks lapkričio 14 d. Tą dieną šv. Antano bažnyčioje bus atlaikytos šv. Mišios už mirusius ir žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Po to bus akademija 12:30 v. Lietuvių Namuose. Bus dvi paskaitos. Meninę programą atliks Windsoro mergaičių kvartetas. Vėliau bendri pietūs. Minėjimą ruošia: birutietės, savanoriai, ramovėnai ir šauliai.

A. Grinius

Co. chore. Dar tikisilavintis apie 5 metus. Norėtų patekti į išgarsintą Julliard konservatoriją New Yorke, kur gal būtų ir daugiau progų prasimušti.

Mes, baltimoriečiai, nuosirdžiai linkime jam sėkmės! (sm)

PRANESIMAS

Lietuvių Tautinių Namų (6422 So. Kedzie Ave., Chicagoje, tel. 778-9878) pastogės patalpos atdaros vakarais: darbo dienomis nuo 5:30 val. p. p. šeštadieniais nuo 2 val. p. p. Sekmadieniais nuo 12 val. dienos. Norintieji dėl patalpų tartis kitu laiku, prašomi kreiptis į Bronių Kasakaitį, tel. 778-7707.

"LAIKAS" IŠLEIDŽIA 500-TĄJĮ NUMERĮ

Katalikiškos ir lietuviškos patriotinės minties laikraštis LAIKAS Argentinoje š. m. lapkričio mėn. viduryje išleis savo 500-tąjį numerį. Su tuo ypatingu skaičiumi nuosirdžiai džiaugiasi jo bendradarbiai ir skaitytojai, kurių esame ne tik Argentinoje, bet ir kituose pasaulio kraštuose. Laiką leidžia ir spausdina tėvai Marijonai Argentinoje (Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires).

Ta proga truputis istorijos:

Argentina pirmieji lietuviai pasiekė dar praeitame šimtmečio. Pati didžioji emigracija vyko apie 1927-1929 metus. Lietuviai čia atvykę pradėjo kurti įvairias organizacijas taip pat buvo pastatyta Aušros Vartų bažnyčia ir įkurta lietuviška parapija, vedama Tėvų Marijonų, Lietuvos vyriausybė įsteigė konsulatą ir liet. mokyklas, atsirado keletas lietuviškų laikraščių, kurių vieni ilgiau, kiti trumpiau tegyveno.

Apie 1947-1949 m. atvykus į Argentiną didesniai tremtinių skaičiui, čia rastas tik vienas laikraštis "Arg. Liet. Balsas", bet jo kio katalikiško - lietuviško laikraščio.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• **Marija Jurgita Saulaitytė** — VIENA SAULĖ DANGUJE. Eilėraščiai. Knygą iliustravo dail. Zita Sodeikienė, išleido Akademinės Skautijos Leidykla Gaiva, 94 psl., įrišta į kietus viršelius, kaina nepažymėta.

• **EGLUTĖ**, 1971 m. spalio mėn. Iliustruotas, kelio spalvomis spausdinamas lietuvių vaikų laikraštis. Metinė prenumerata 5 dol. Adresas: Eglutė, Immaculate Conception Conn., Putnam, Conn. 06260.

• **TECHNIKOS ŽODIS**, 1971 m. gegužės-birželio mėn. Nr. 3. Leidžia Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Chicago skyriaus Techninės spaudos sekcija. Vyr. redaktorius — G. J. Lazauskas, 208 W. Natoma Ave., Addison, Ill. 60101. Administratorius — A. Pargauskas, 6643 So. Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629. Žurnalo prenumerata 6 dol. metams, studentams 2 dol.

• **LIETUVIŲ DIENOS**, 1971 m. spalio mėn. Nr. 8. Vyr. redaktorius — Bern. Brazdžionis. Leidėjas A. Skirius, Redakcijos ir administracijos adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029. Metinė žurnalo prenumerata 8 dol.

• **LAISKAI LIETUVIAMS**, 1971 m. spalio mėn. Nr. 9. Lietuvių jėzuitų leidžiamas religinės ir tautinės kultūros žurnalas. Redaktorius — Juozas Vaišnys, SJ. Redakcijos ir administracijos adresas: 2345 W. 56th St., Chicago, Ill. 60636.

Tai spragai užkšti prieš 23 metus susirinkęs lietuvių inteligentų būrelis, tuometinio kunigo, vėliau vyskupo a. a. Pranciškaus Brazio iniciatyva, nutarė leisti žurnalą Laiką. Pirmas Nr. išėjo 1948 m. rugsėjo 1 d., kurio redaktoriumi pasirašė a. a. kun. K. Vengras, bet jo visa varomoji siela buvo a. a. vysk. P. Brazys, suspietęs aplink save redakcinį vienetą.

Po metų laiko iš mėnesinio žurnalo — Laikas tapo dvisavaitiniu laikraščiu.

Išvykus a. a. vysk. Braziui, Laiką sėkmingai redagavo kun. P. Garša, dr. A. Kleiva, A. Petraitis, J. Vedegys, kun. A. Steigvilas, St. Babronis, J. Mikalčius ir O. Kairelienė. Dabartinį redakcinį vienetą sudaro kun. Augustinas Steigvilas ir mokyt. O. Kairelienė, administratorius nuo 1951 m. brolis Pijus Gudelevičius.

Nors laikraščio redaktoriai keitėsi, bet jo forma ir pirmųjų steigėjų mesta idėja liko ta pati. Laikas stėjo krikščioniško ir lietuviško žodžio tarnybon ir ištikimai ją toliau tęsia. Rašytu žodžiu jis žadina tautiečių širdis, kad jose atbustų Tėvynės meilę ir ruošų darbuotojus nepriklausomam gyvenimui. (s)